

BRITTIPOSTI

Suomen Brittikissat ry:n jäsenlehti

3/2022

BRITTIÄISESI ON AINUTLAATUINEN KUTEN SILLE SUUNNITeltu RUOKAKIN

HURMAAVA PULLOPOSKI

Lyhyellä, paksulla turkillaan ja vankan vartalon pyöreillä kurveillaan brittiläisellä lyhytkarvalla on uskomattoman rauhoittava olemus.

Olemme kehittäneet räätälöidyn kissanruuan juuri tämän kissarodun ravitsemuksellisiin tarpeisiin.

Ainutlaatuinen British Shorthair -kissanruoka edistää ihanteellisen lihasmassan säilyttämistä sekä tukee sydämen, luiden ja nivelten terveyttä. Brittiläisen leukaa varten erityisesti laadittu suuri, kaarevan muotoinen nappula rohkaisee kissaa pureskelemaan, mikä puolestaan edistää suun hygieniää.

ROYAL CANIN® British Shorthair Kitten-ruoka turvaa pennun tervettä kasvua ja antaa upean aloituksen elämään. British Shorthair Adult kuivaruoalla ja säilykkeellä tuet brittiläisen lyhytkarvan upeaa olemusta.

Lisää rotukohtaisista ruokavalioistamme
royalcanin.com/fi

**SAATAVANA
MYÖS SÄILYKKEENÄ**

Tailor-made kibbles

EXCLUSIVE FORMULA

Tailor-made Nutrition for Pure Breed Cats
FELINE BREED NUTRITION

SUOMEN BRITTIKISSAT RY

Hallitus 2022

Puheenjohtaja

Esa Mauno
puh. 040 500 6397
nabucco.nebbio@gmail.com

Varapuheenjohtaja

Mari Kiuru
puh. 040 705 7998
m.kiurun@gmail.com

Rahastonhoitaja

Jennica Kööpikkä
puh. 0400 460 340
t_jennica@hotmail.com

Sihteeri

Nita Tuomi
puh. 045 135 6452
nita.tuomi@gmail.com

Jäsenrekisterinhoitaja

Arja Ketola
puh. +358 50 445 3049
brittijaset@gmail.com

Jäsen, Brittipostin päätoimittaja ja Kasvatuksen tavoiteohjelma -vastaava

Aija Harmaakari
puh. 045 695 6445
aijaharmaakari@gmail.com

Markkinointivastaava ja rotupöydän vetäjä

Mari Kiuru
puh. 040 705 7998
brittituotteet@gmail.com

Varajäsenet

Anne Lehtoranta
puh. 044 088 8878
anne.lehtoranta@gmail.com

Saara Tuovinen
tahtivaeltaja@gmail.com

Nettivastaava

Anna Havulinna
brittiwebbi@gmail.com

Lehtitoimikunta

Aija Harmaakari, päätoimittaja
Irmeli Kuhlman, tahtaja

Tarja Gordienko
Esa Mauno
Päivi Saarnivainio

Brittiposti ilmestyy neljä kertaa vuodessa:
maaliskuussa, kesäkuussa, syyskuussa ja joulukuussa.

Valokuvat ja muu materiaali tulee toimittaa osoitteella:
brittiposti@gmail.com

Toimituksella on oikeus editoida ja lyhentää tekstejä.

Lehden viimeinen aineistopäivä
vuonna 2022: 13.11.

Suomen Brittikissat ry:n jäsenmaksut vuodelle 2022

- Varsinainen jäsen **20 euroa** (sisältää Brittiposti-jäsenlehden)
- Perhe/kannattajajäsen **7 euroa** (ei lehteä)
- Kuvamaksu eli yhdistyksen kotisivujen kasvattaja- ja/tai siitosuroslistan sekä pentulistan kuvallinen osuus vuosimaksu **12 euroa** / ilmoittava jäsen

Maksuohje: Laske yhteen kaikki taloutesi jäsenmaksut ja maksa samalla viitteellä (esim. varsinainen jäsen 20€ + perhejäsen 7€ + kuvamaksu 12€ = 39 euroa).

Yhdistyksen tili:

FI64 1306 3000 1019 91 SWIFT NDEAFIHH
Viite 1012

Maksettuaasi ole ystävällinen ja toimita epäselvyyksien välttämiseksi jäsenrekisterinhoitajalle osoitteeseen brittijaset@gmail.com tieto siitä, mitä maksusi koski.

Brittipostin ilmoitushinnat vuodelle 2022

Sivu	Jäsenhinta	Kaupallisen toimijan hinta
1/1	25,00	100,00
1/2	15,00	60,00
1/4	10,00	40,00

Sisällys 3/2022

Kutsu syyskokoukseen	4
Puheenjohtajan terveiset	5
Päätoimittajalta	6
Esittelyssä Supreme Premior FI*Gimmie's Home Town Hero	7
Kissa kaukomailla – mitä tuominen vaatii?	10
Miten kissojen värit syntyvät	14
Patun kanssa Piitimessä	16
Pikkutiikeri ja minilumileopardi	20
Ote Brittien kasvatuksen tavoiteohjelmasta	24
Kasvattajat	38
Siitosurokset	39
Valmistuneet	40

Etukannen kuva

SP FI*Gimmie's Home Town Hero
(BSH o 21 33)
"Kassu"
Kuva: Tessa

Kutsu Suomen Brittikissat ry:n syyskokoukseen

Aika: sunnuntai 6.11.2022 klo 15:00

Paikka: Google Meet -etäkokous

Kokouksen esityslista:

1. kokouksen avaus
2. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi ääntenlaskijaa
3. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä jäsenmaksun suuruus
6. päätetään uuden kunniajäsenen nimittämisestä
7. valitaan hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet erovuoroisten tilalle
8. valitaan yksi toiminnantarkastaja ja hänelle yksi varamies
9. muut asiat
10. kokouksen päättäminen

Kokoukseen osallistujilla pitää olla Google-tili eli @gmail.com-sähköpostiosoite.

Jos sinulla ei ennestään ole, voit hankkia sen ilmaiseksi. Kokoukseen osallistujia pyydetään hyvissä ajoin ennen kokousta ilmoittamaan gmail-sähköpostiosoitteensa puheenjohtajalle osoitteeseen **nabucco.nebbio@gmail.com**

Osallistujat saavat sähköpostiinsa kokouskutsun, jonka kohdasta "liittymistiedot" löydät linkin kokoukseen. Google Meetiä ei tarvitse etukäteen avata tietokoneelle, vaan se aukeaa linkistä suoraan kokoukseen.

Puheenjohtajan terveiset

Tervehdys Britti-ihmiset,

Kirjoitan tätä palstaa elokuun helteessä. Kesä on kissojenkin parasta aikaa, valjasulkoilu, ulkotarhat, terassit ja parvekkeet ovat kaikki kesään painottuvia ulkoilutapoja. Linnut, perhoset, pörriäiset ja kärpässet (etenkin sisällä) ovat sellaisia kiinnostuksen kohteita, että niillä kissa väsyttää itsensä päivästä toiseen. Muita virikkeitä ei välillä tarvita. Tyytyväisenä nukkuvaa kissaa on kuin takkatuli, sen katseleminen rentouttaa ja rauhoittaa myös ihmisen.

Yksi kesän suurimmista uutisista oli Stena, mursu joka eksyi väärälle merelle. Nälkiintyneen ja sairaan eläimen aikaansaama mediakohu oli toisaalta epämiellyttävää, mutta se toi myös esiin meidän suomalaisten empatian. Mursun kohtaloa surtiin kollektiivisesti, olemme siis ilmeisen eläinystävällisiä kansaa.

Lehden ilmestyessä elämme syksyä ja yhdistyksen tämän vuoden jäsentapahtuma, oma Breed BIS -näyttely lähestyy. Riihimäelle on tulossa ilahduttavan paljon kissoja ja heidän palvelusväkeään. Varsinaisen ”kilpailun” lisäksi järjestetään omia leikkimielisiä erikoisluokkia, joissa kissamme voivat ottaa mittaa toisistaan yksittäisten rotuominaisuuksien osalta. Vanhan sanonnan mukaan tärkeintä ei ole voitto vaan reilu kilpailu. Sanonnasta on olemassa myös toisenlainen versio, mutta brittiyhteisö on reilun kilpailun kannalla.

Ajattelin mainita myös yhdistyksen tuesta kissojemme HCM-sydänultrauksen maksussa. Tiedote asiasta on Suomen Brittikissat ry:n internetsivulla. Tutustukaa tiedotteeseen ja käyttäkää etua.

Hyvää alkanutta syksyä, nähdään taas.
Esa

Päätoimittajalta

Syksyn Brittiposti on tavallista paksumpi. Tästä lehdestä voit lukea kolmen kissaharrastajan kokemuksia britin tuonnista ulkomailta, Ruotsiin suuntautuneesta näyttelymatkasta ja uuden pennun sopeutumisesta kissakotiin. Esittelyssä on jälleen yksi Supreme Premioriksi valmistunut britti. Pääset kurkistamaan myös värigenetiikkaan. Perusteellisempaa värioppia voit saada Suomen Kissaliiton järjestämällä kursseilla.

Kasvatuksen tavoiteohjelma (KTO) briteille on ollut työstettävänä viime vuoden alusta lähtien ja sen on määrä olla valmis tämän vuoden loppuun mennessä. Tekemistä on vielä, mutta paljon on jo valmistakin. Nyt valmisteilla oleva KTO on brittien ensimmäinen.

Kasvatuksen tavoiteohjelmassa puhutaan brittien historiasta, rodun yhdistystoiminnasta ja rodun nykytilanteesta. Brittien historiasta on jo julkaistu tietoa Brittipostissa ja brittien terveydestä on tehty katsaus, joka löytyy yhdistyksen kotisivuilta. Valmis KTO hyväksytään Kissaliitossa ja julkaistaan liiton kotisivuilla.

Tässä lehdessä julkaistaan ote brittien KTO:sta, jossa keskitytään brittiläisen lyhytkarvan nykytilanteeseen rotuna. Tarkasteltavana 14 sivun mittaisessa otteessa on brittipopulaation koko ja kasvatuspohja 15 vuoden aikana vuosina 2006–2020. Pitkäkarvaisen sisarrodun taival rotuna on vasta niin alullaan, että analysoitavaa materiaalia on vielä vähän.

Myöhemmin syksyllä järjestämme tilaisuuden verkossa, jossa esitellään valmis KTO. Siitä saat lisätietoja myöhemmin yhdistyksen facebook-sivulla.

Näin vuoden jälkipuoliskolla on myös yhdistyksen syyskokouksen aika. Kutsu verkossa pidettävään kokoukseen on tässä lehdessä. Tule mukaan vaikuttamaan yhdistyksen toimintaan!

Lokakuussa pidettävään brittien omaan näyttelyyn (Breed BIS) on ilmoitettu hyvä joukko lyhyt- ja pitkäkarvaisia brittejä. Näyttelyn tunnelmista ja tuloksista voit lukea Brittipostin joulukuun numerosta!

Iloista syksyä kaikille britti-ihmisille,
Aija

Supreme Premior FI*Gimmie's Home Town Hero

SP FI*Gimmie's Home Town Hero
kanelitabbynaamio, BSH o 21 33
synt. 14.2.2015

Isä: FI*Gimmie's Vesper Hymn
Emo: FI*Gimmie's Poesie
Kasvattaja: Satu Oksanen
Omistaja: Aila Heinilä

Alussa oli Sohvi – brittilady kynnen kärkeä myöten. Loputtoman seurallinen kissaneito varmaan ilahtuisi kaverista? Sohvin sisarpuoli odotti pentuja, joiden isä oli Sohvin serkku. Tuon lähemmäksi omaa pentua ei voisi päästä. Loistavaa! Sohvi saisi kissakaverin!

Ystävänäpäivänä 14.2.2015 syntyneestä neljästä pennusta yksi erottui jo värinsä perusteella ja ensi tapaamisella myös rentoreinomaisella luonteellaan. Niinpä meille muutti Kassu, täysin vailla itsesuojeluvaistoa oleva kujeilija, joka pian sai – ja syystä – lisänimen Hassu. Pentuaika oli positiivisella tavalla haastava. Missä ovi avattiin, siellä Kassun pää välissä ja missä rako johon ujuttautua, siellä Kassu. Jonkinlainen ”kassuilun” huipennus koettiin, kun veistelimme sohvan runkoa kirveellä, jotta pentu saatiin pelastettua sen uumenista.

Kassulle luonteenomaista oli, ettei sitä itseään tämä ahdinko stressannut lainkaan. Puistelimme päätä ja pohdimme, että jos tuo pentu selviää aikuiseksi ilman onnettomuuksia, se on ihme! Onneksi kissalanssia ei koskaan tarvittu.

Vaikka Kassu hankittiin puhtaasti kodin iloksi, niin alusta alkaen mietin myös miltä näyttelyharastus tuntuisi. Unohdin kuitenkin koko jutun ja Kassukin ehti varttua aikuiseksi. Äkkiä kaikki oli toisin. Kasvattaja oli katsellut Kassun kuvia, ja kysyi josko sittenkin näyttelyttäisin sitä. Noin puolessa tunnissa liityin rotukissayhdistykseen, ja kas-

vattaja ylipuhui Kassun jo täyteen näyttelyyn. Päätti! Mitä näyttelyyn tarvitaan, miten siellä toimitaan? Ja ennen kaikkea, kuinka jo liki 2,5-vuotias rauhallisen kodin kasvatti suhtautuu näyttelytilanteeseen? Kasvattaja ja toiset britti-ihmiset olivat kuitenkin loistava tuki ja turva. Ensimmäisessä näyttelyssään kissa oli yllättävän rauhallinen – maminsa ei niinkään. Toisessa näyttelyssä Kassu nominoitiin ensimmäisen kerran, ja näyttelykärpänen alkoi purra entistä kipakammin. En silti jaksanut uskoa, että jatkaisimme korkeimpaan titteliin asti. Niin kaukaiselta tavoitteelta se silloin tuntui.

Kassun harvinainen väri tuntui kiinnostavan niin yleisöä kuin tuomareitakin. Kassu on Suomen ainoa ja maailmanlaajuisestikin harvinainen kanelitabbynaamio. Tuomareista yksikään ei ollut nähnyt kanelitabbynaamio-brittiä aikaisemmin. Joskus huomasin, että EMS-koodia oli pohdittu jo etukäteen. Eräs tuomari huudahti tuomarioppilaalle (ehkä hieman helpottuneena): ”Kyllähän tämä on aivan selvä kaneli!”, vaikka olin vasta kantamassa Kassua arvosteluun. Väri oli tavallaan myös Kassun ongelma. Kassua oli vaikea sijoittaa arvosteluasteikolle, koska se oli ensimmäinen laatuaan jokaiselle tuomarille.

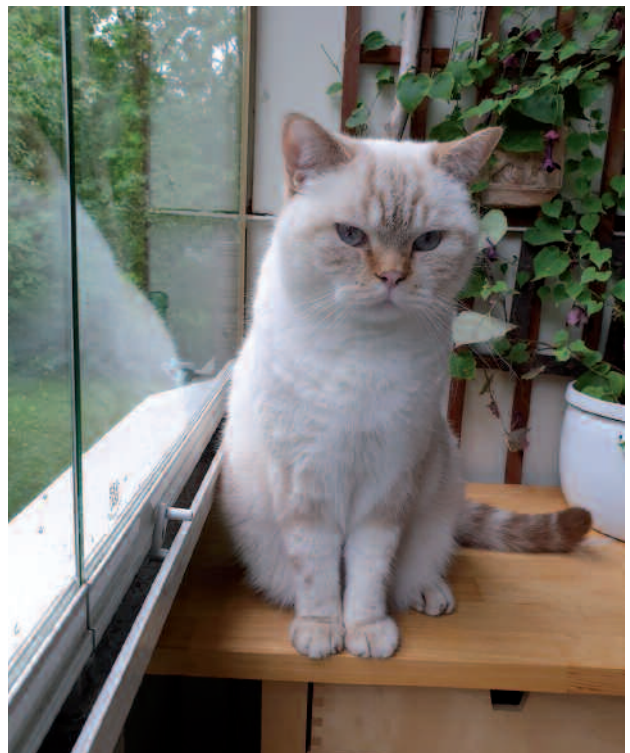
Täytettyään 4 vuotta Kassu alkoi saada näyttelyistä tarpeekseen ja näyttää omaa tahtoaan sekä – satunnaisesti – hampaitaan tuomareille. Ehkä näyttelytahtikin oli ollut liian tiukka. Niinpä oli iloa olla jo lähellä maalia. Satakissan elokuisessa Rauhan näyttelyssä 2019 Kassu saavutti Supreme Premior -tittelin. Koko urakka kesti 2 vuotta, 23 arvostelua ja yhtä monta sertiä. FIFe World Show ja Scandinavian Winner -näyttelyistä saadut sertit helpottivat huomattavasti urakkaa. Pahoja petty-

myksiä tai takaiskuja ei taipaleeseen mahtunut, ja onpa Kassu ollut näyttelyluettelon kansikuva-poikakin peräti kahdesti!

Kokonaisuudessaan Kassun näyttelyura on ollut hieno kokemus! Paljon muistoja ja uusia ystäviä. Etukäteen olisin tuskin uskonut, että näyttelyharrastus on niin sosiaalista toimintaa! Siinä on vähintään yhtä paljon kyse ihmisistä kuin kissoista. Missään vaiheessa ei kilpaileminen muodostunut tärkeäksi, tärkeämpää oli tavata mukavia ihmisiä ja puhua kissaa. Suosittelen!

Aktiivinen näyttelyura on Kassun kohdalla päätynyt ja puolieläkeläinen kissaherra nauttii kotoilusta. Hassu-Kassu on ikääntynyt Massu-Kassuksi, jolle ruoka on kikkailua tärkeämpää. Kassu on hyväntuulinen, huoleton veikko, jolle murjottaminen on vierasta. Fyysisesti Kassu on erittäin raamiakas ja tiheä vaalea turkki sekä ”lampsiva” kävelytyyli tekevät siitä kodin pikku jääkarhun. Näyttelyissä juuri turkki ja komeat raamit saivatkin erityistä kiitosta tuomareilta. Naamiokuvaikin erotuu edelleen hienosti jo 7-vuotiaalla kissalla. Oli

etuoikeus saada tämä harvinainen kissa omaksi.

Alkuperäinen ajatus Kassua hankittaessa ei aivan toteutunut. Sohvi ei ollut yhtä innostunut tulokkaasta kuin me ihmiset, mutta vuosien kuluessa on tädistä ja siskonpojasta muodostunut erottamaton pari – ainakin jos Kassulta kysytään. Kodin valtiass on silti kuningatar Sohvi, ja Kassu on hänen hiu-kan kurittomasti käyttäytyvä hovinsa.

Teksti ja kuvat:
Aila Heinilä

P.S. Kassu esiintyy viimeisen kerran Riihimäellä 22.10.22 Uudenmaan rotukissayhdistyksen BSH/BLH Breed BIS -näyttelyssä. Osoite Cocks Arena, Hj. Elomaan katu 4, Riihimäki. Tervetuloa kaikki sanomaan britti-tyyliin "Hello, hello!" Kassulle ja palveluskunnalle. ;)

Kissa kaukomailta – mitä tuominen vaatii?

Kissan hankinta ulkomailta vaatii työtä mutta on kaiken vaivan arvoista. Tätä mieltä ovat ainakin kasvattajat Jennica ja Ulla-Kaisa, jotka toivat kissansa siitostarkoituksiin, ja Anne, joka löysi haluamansa harvinaisenvärisen britin toiselta puolen maapalloa.

Suomalaisen kissamaailman piirit ovat pienet. Brittikasvattajia on rapiat kolmisenkymmentä, mutta siitosuroksia yleensä tarjolla vain muutama. Tarvitaan ulkomaisia vahvistuksia, jotta kasvatusta pystyy viemään haluamaansa suuntaan. Kasvattajat **Jennica Kööpikkä** (Menzoberanzan's) ja **Ulla-Kaisa Niemelä** (Ullukan) ovat molemmat tarttuneet tuumasta toimeen ja tuoneet kissalaansa tulokkaita ulkomaisten kasvattajien pentueista.

Jennica on hankkinut pentuja neljän viime vuoden kuluessa Ruotsista, Ranskasta, Venäjältä ja Puolasta, sillä hänen suosimansa värit silver tipped ja golden tipped ovat Suomessa harvinaisia.

– Etsintään kuluu kieltämättä aikaa, rahaa ja hermoja. Olen googlannut, tutkinut kissaloiden sivuja, lähettänyt lukemattoman määrän viestejä ja kysellyt lisätietoja hermostumiseen asti. Kasvattajat ovat lähettäneet kuvia ja videoita kissoista. Hyvä merkki on sekin, että kasvattaja välittää kissansa tulevista elinoloista ja haluaa nähdä kuvia ja videoita myös meiltä kotoa. Tärkeintä on hyvä sukutaulu ja terveet tutkitut vanhemmat. Toki pitää myös tarkistaa, että pennulla on kaikki ohjeistuksen mukaiset paperit ja rokotukset, sanoo Jennica.

Parasta on hakea kissa itse niin, että tapaa kasvattajan ja näkee kissan kodin ja sen vanhemmat tai ainakin emon. Ranskasta ja Ruotsista Jennica haki kissan itse ja pääsi tutustumaan kasvattajan kotiin. Puolassa kasvattaja toi kissan lentokentälle, sillä vierailu kasvattajan kotona ei korona-aikana ollut mahdollista. Jännittävimmät hetket Jennica on kokenut Venäjältä ostamiensa kissojen tuonnissa.

– Yksi Venäjältä ostamistani kissoista tuli lentorahtina. Se oli todella hermoja raastava prosessi. Lentokentällä kului aikaa kuusi tuntia, kun ensin haimme yhdestä paikasta kulkuluvat ja toisesta rahtikirjat. Kolmannessa paikassa näimme kissan ensimmäistä kertaa, ja eläinlääkäri tarkisti sen. Sitten piti vielä mennä tulliin ja sen jälkeen saimme hakea kissan viidenneistä paikasta. Eniten jännitti se, että kaikki paperit eivät olisikaan kunnossa. Viimeisin kissa tuli kuriirin kanssa autolla Pietarista. Kaupat oli tehty ja kissa maksettu jo ennen Ukrainan sotaa, mutta sodan alettua en enää halunnut itse lähteä hakemaan sitä rajan takaa, kertoo Jennica.

Jennica on kokenut monia seikkailuja hakiessaan kissoja Ruotsista, Ranskasta, Venäjältä ja Puolasta.

Jennica on aluksi pitänyt tuontikissojaan karanteenissa tautiriskejä välttämällä ja sopeuttanut pentua vähitellen muuhun kissalaumaan.

Ystäviä yli rajojen

Oulun seudulla asuva Ulla-Kaisa on tuonut neljä kissaa Ruotsista. Ullukan kissalan ensimmäinen britti löytyi ystävän suosituksella lähinaapurista Pohjois-Ruotsista. Myöhemmin kissoja on haettu Västeråsista saakka. Hankintoihin on vaikuttanut halu saada juuri tietynvärinen kissa vahvistamaan suomalaista pitkäkarvabrittien kasvatusta.

– Haaveilin valkolaikku-uroksesta ja seurasin tiiviisti ruotsalaisen Suncat's kissalan sivuja. Suncat's on Ruotsin vanhimpia edelleen aktiivisesti toimivia valkolaikkukasvattajia, ja tiesin heidän tarkoista terveystestauksistaan ja hyvästä näyttelymenestyksestä. Kun pitkäkarvapentuja syntyi, kysyin heiltä heti siitoskissaa. Näin sain hankittua Laki-kissamme (SC Suncat's Light Me Up), jolla on ollut suurin vaikutus omaan kasva-

Kuva Ulla-Kaisa Niemelän ja Lakin ensitreffeiltä Tukholman lentokentällä.

tusharrastukseksi. Sitten Lakin kasvattaja on suositellut minua myös muille ruotsalaisille kissaloille, kertoo Ulla-Kaisa.

Hyvät verkostot ovat Ulla-Kaisan mielestä oivallinen tapa sopivien pentujen etsimiseen. On hyvä tuntea kasvattajia ja tarkistaa taustat puolin ja toisin. Kissat ovat Ulla-Kaisalle rakkaita perheenjäseniä eikä hän itsekään myisi kissaa kenelle tahansa, ei varsinkaan siitokseen.

– Samalla voi saada uusia ystäviä yli rajojen. Lakin kuvat, näyttelytulokset ja arkikuulumiset ovat kasvattajalle edelleen tärkeitä ja vaihdamme kuulumisia puolin ja toisin. Kun kissan on huippukasvattajalta kerran saanut, on lupaukset lunastettava, ja näin toimien tiedän, että jatkossakin on mahdollista saada apua ja suosituksia, sanoo Ulla-Kaisa.

Koska Ulla-Kaisa on tuonut kisansa EU:n sisältä ja FIFen jäsenmaasta, rajamuodollisuudet eivät

Ulla-Kaisan ulkomaan tuliaiset Laki, Sirius ja Apsu on tuotu siitoskissoiksi mutta ne ovat silti ennen muuta rakkaita perheenjäseniä ja koko perheen lemmikkejä.

ole tuoneet erityisiä mutkia matkaan – jollei sitten lasketa kissanpentuun hullaantuneiden rajaviranomaisten ihailua ja söpöttelyä turvatarkastuksissa! Sen sijaan pohjoisen talviset kelit melkein tekivät Ulla-Kaisalle tepposen ensimmäisellä kissanhakumatkalla.

– Apsu haettiin Pohjois-Ruotsista autolla päiväreissuna. Pakkasta oli 33 astetta, joten isäni lainasi autoaan, ettemme jäätyisi tien päälle. Emme todellakaan pysähtyneet matkalla! Moottorin varoitusvalo syttyi paluumatkalla mutta onneksi vasta parin kilometrin päässä kotoa. Olin kyllä varannut mukaan ylimääräisiä vilttejä ja lämpöpakkauksen koppaan. Haaparannassa ketään ei onneksi kiinnosta ihmisten, saati kissojen, tulemiset ja menemis, joten rajan ylitys sujui vauhdikkaasti muun liikennevirran mukana.

Wenrico, löytö Kaukoidästä

Anne Lehtorannan Wenrico-kissa on varmasti yksi eksoottisimman taustan omaavista kissoista Suomessa. ”Werkku” eli Enrico Magiya Serebra BLH ns 11 tuli Suomeen kaukaa Kamtšatkan niemimaalta. Kotikaupunki Petropavlovsk-Kamtšatski sijaitsee yhdellä Venäjän eristyneimmistä alueista, Tyynenmeren rannalla 9 tunnin lentomatkan päässä Moskovasta.

– Toki olisin voinut ostaa kissan lähempääkin, mutta pitkäkarvaisista pennuista ei vielä viisi vuotta sitten ollut tarjontaa haluamassani silver tipped -värissä. Kissaliitto hyväksyi pitkäkarvaisen brittikissan näyttelyihin syksyllä 2017, ja siitä innostuneena aloin välittömästi etsiä itselleni sopivaa pentua. Halusin näyttelykissan ja sille myös jälkeläisiä, kertoo Anne.

Sopivan kissan löytyminen oli ison työn ja kieli-muurin takana. Luottamus kaukaa maapallon toiselta puolen löytyneeseen kasvattajaan syntyi vähitellen, sähköpostikirjeenvaihdossa. Anne kiittää valkealaista EmeraldCharm-kissalan **Valentina Arolaa**, joka auttoi viestien kääntämisessä ja puhelujen tulkkauksessa. Kissan sukutaulua tavattiin monen muunkin kasvattajan ja luottoystävän kanssa.

Wenricon kasvattaja huolehti tarvittavat rokotukset ja toimitti asianmukaiset todistukset esimerkiksi HCM-ultrauksista ennakoon. Pulmia tuotti ainoastaan kauppasumman siirtäminen. Venäjällä pankkiasiointi ei ole samanlaista arkea kuin meillä, joten rahat siirrettiin WesternUnionin kautta. Kasvattaja olisi halunnut rahat euroina, mutta se ei lopulta onnistunut. Prosessi kesti kaikkiaan viikon.

– Luottamus joko ansaitaan tai sitten sitä ei synny mitenkään. Kohdallani se kolahti, ja rakkaus juuri tätä kissaa kohtaan syntyi. Werkun katse oli syvällä sydämessäni jo pelkän kuvan perusteella, eikä minua pysäyttänyt enää mikään, kertoo Anne koskettavasti.

Kissanpojan huima matka Kamtšatkan niemimaalta Savon sydämeen muistuttaa melkein Indiana Jonesin seikkailuja. Petropavlovsk-Kamtšatski sijaitsee vuorten keskellä, ja lähimmälle lentokentälle matkataan helikopterilla. Sieltä lento Moskovaan kestää reilut 9 tuntia ja sen jälkeen jatkolento Pietariin vielä kaksi tuntia. Onneksi Wenrico sai olla koko matkan turvallisesti matkustamossa, yhdessä kasvattajan tunteman paris-

Kasvattajan kuva Wenrico-pojasta lumosi Anne Lehtorannan ja pentu hankittiin vaivoja säästelemättä Suomeen.

kunnan kanssa. Pietarissa oli vastassa kuriiri, jonka Anne itse palkkasi tehtävään. Wenrico huilasi kuriirin seurassa Pietarissa pari päivää ja samalla hoidettiin vielä yksi rokotus. Suomen-rajalla odotti rajaeläinlääkärin tarkastus ja niin kissa kuin paperitkin tutkittiin todella tarkkaan.

Anne Lehtorannan tuorein ulkomailta tuotu pentu on Wille Wallaton Saksasta.

Tunnelmia voi vain kuvitella, kun Anne miehiin vihdoon ajoi Wenricoa vastaan Nuijamaan raja-asemalle.

– Voi sitä tunteiden purkausta, kun lopulta näimme kissanpoikamme! Istuin kotimatkan takapenkillä pikkuinen sylissäni. Samalla mietin jo, miten muut kissamme suhtautuisivat uuteen tulokkaaseen. Kun aamuyöllä saavuimme kotiin, kaikki kolme tulivat iloisesti meitä vastaan. Veimme kuitenkin pienen tulokkaamme ensipäiviksi makuuhuoneeseemme. Eläinlääkärin pentutarkastuksen jälkeen rupesimme pikkuhiljaa tuoksua vaihdellen totuttamaan isoja poikia tulokkaaseen. Makuuhuoneen verkko-ovella kävi kuhina ja neniä vaihdettiin tiuhaan. Itse pidin ”vauvalomaa” kokonaisen viikon. Oi miten ihanaa aikaa se olikaan, muistelee Anne.

– Olen ikikiitollinen Wenricosta, mutta tänä päivänä en tietenkään lähtisi tuomaan kissaa Venäjän Kaukoidästä. Viisi vuotta sitten emme tienneet, mihin maailma menee. Nyt tuskin kukaan kuvittelee tuovansa kissaa hyökkäyssotaa käyvästä maasta, pohtii Anne, joka sittemmin on tuonut pesueeseensa kissat Saksasta ja Tsekistä.

Vastuullisuus kantaa

Kissojen tuomiseen liittyvät ehdot määrittelee Suomessa Ruokavirasto. Ulkomailta saapuvalla kissalla on oltava mm. EU-passi, terveystodistus, mikrosiru ja rokotustodistukset. EU:n ulkopuolelta tuleville kissoille tarvitaan vielä eläinlääkinällinen rajatarkastus ja rajamuodollisuuksiin kuuluu tullaus ja alv:n hoitaminen. Suomessa kissa rekisteröidään Kissaliittoon, jonka sivuilta löytyy tähän selkeät ohjeet. Juttuun haastatelluilta rekisteröinti on vienyt aikaa vaihtelevasti parista viikosta pariin kuukauteen.

Jos mielessä on kissan tuominen ulkomailta, niin kaikki kolme – Jennica, Ulla-Kaisa ja Anne – kehottavat tekemään taustatyöt huolella. Silloin voi olla varma, että vastapuolella on kissojen hyvinvoinnista huolehtiva vastuullinen kasvattaja. Sitten vain ottamaan reippaasti yhteyttä sopiviin kissaloihin, tutustumaan ulkomaisiin kasvattajiin esimerkiksi näyttelyissä tai hakemaan sopivia pentuja vaikkapa Facebookin kasvattajaryhmien kautta.

Teksti: Tarja Gordienko

Kuvat: Jennica Kööpikkä, Anne Lehtoranta, Ulla-Kaisa Niemelä

Miten kissojen värit syntyvät

Minkävärisiä pentuja teille tuli? Siinä kysymys, jonka moni kasvattaja kuulee, kun uudet palleroiset tulevat maailmaan.

Toki kasvattaja on jo emon ja uroksen treffejä suunnitellessaan perillä siitä, millaisia mahdollisia värejä yhdistelmästä voi syntyä. Mutta kissojen maailmassa haluttuja värejä ei aina noin vain tilata kuin tehtaalla linjalta vipua vääntämällä.

Tämä johtuu siitä, että monimutkaisessa väripelissä pelinappuloina ovat geenit. Dominoivat geenit voi nähdä omin silmin kissan ulkoasussa. Mutta kissa kantaa pinnan alla myös geneettistä perimäänsä, joka ei välttämättä näy millään lailla päällepäin. Piilossa olevilla eli resessiivisillä geeneillä on kuitenkin yhtä iso rooli värien periytymisessä.

Kissavanhempien ulkoasun perusteella ei sen takia voi aivan tarkasti tietää, miltä jälkikasvu tulee näyttämään. Jonkinlaiset raamit toki tiedetään, mutta silti luonto päättää pentueen lopullisen ulkomuodon ja värittää sen syntymän hetkellä omalla ainutlaatuisella tavallaan. Toisaalta – juuri näinhän se on meillä ihmisilläkin!

Kuva: Tessa

Kuva: Tessa

Raidoistaan kissa tunnettiin

Raidallisuus on ”villien” kissojen alkuperäinen väriyty, sillä luontoon sulautuminen suojavärillä auttoi kissaa aikojen alussa suojaautumaan pedoilta. Kesykissa kehittyi villikissasta ja siksi kesykissat olivat alun pitäen väriltään ainoastaan ruskeatabbyja. Tämä selittää myös sen, miksi taipumus tabbykuvioiden muodostamiseen on edelleen vahvasti kissojen geeniperimässä mukana.

Yksivärisillä brittipennuillakin saattaa olla ensimmäisinä elinpäivinä nähtävissä haamukuvioita, jotka usein katoavat pennun kasvaessa aikuiseksi ja turkin värin kypsyessä lopulliseen muotoonsa.

Tämän päivän kissamaailma on huomattavasti värikkäämpi, kiitos vuosituhansien aikana tapahtuneiden mutaatioiden. Rotukissoilla kullekin kissarodulle ominaiset värit on kirjattu rotustandardiin, ja rodulle ominaisia värejä pyritään myös

ylläpitämään ja kehittämään aktiivisella jalostustyöllä.

Geenien taikaa

Värigenetiikan ymmärtäminen ei ole maallikolle helpoimpia asioita, mutta peruslähtökohta värien muodostumisessa on silti ällistytävän yksinkertainen. Kissojen värit muodostuvat vain kahdesta perusväristä: punaisesta ja mustasta.

Punaisiin ja mustiin pigmenttihiukkasiin vaikuttaa kuitenkin joukko geenejä, ja juuri sen ansiosta meillä on kissamaailmassa lukemattomia värivariaatioita. Muut värit ovat kahden perusvärin muunnoksia.

Geenien vaikutuksesta pigmenttihiukkaset saattavat jakaantua karvassa epätasaisesti, mikä vaikuttaa väriin. Pigmentin laimenneminen – diluutio – vaikuttaa käytännössä merkittävästi kissan väriin. Musta laimenee siniseksi, punainen cremeksi, kilpikonna sinikilpikonaksi, suklaa lilaksi.

Naamiokissojen veikeä ulkonäkökin on seurausta geenien aiheuttamasta värimuunnoksesta. Vaihtelua syntyy myös pigmentin puutteesta eli valkoisuudesta. Valkolaikku-geenit jättävät koko ihon tai osan siitä ilman pigmenttiä tuottavia soluja.

Myös kromosomeilla on osansa värien periytymisessä. Esimerkiksi punainen väri on sukupuolisdonnainen ja periytyy sen takia poikkeavasti. Jos mielii saada punaisia tyttökissoja, punainen väri tarvitaan perintönä molemmilta vanhemmilta.

Briteissä on valinnanvaraa

Brittikissoilla tavallisin väri oli rodun alkuvaiheissa sininen, ja siksi nykyisin monet edelleenkin uskovat, että british blue on kissan ainoa oikea väri ja rotunimitys.

Mutta tosiasiaa jo pelkästään perusvärien kirjo on briteillä laaja: valkoinen, musta, sininen, suk-

Kuva: Tessa

Kuva: Aija Harmaakari

laa, lila, kaneli, beige, punainen, creme, kilpikonna, sinikilpikonna, suklaakilpikonna, lilakilpikonna, kanelikilpikonna ja beige kilpikonna.

Samoja värejä esiintyy myös kuviollisina, valkolaikkuina sekä naamioväreinä. Lisäksi on hopean ja kullan värisiä kuviobrittejä. Kaikki yhdistelmät mukaan laskien hyväksytyjä värejä ja yhdistelmiä on käytännössä satoja.

Siksi brittien anteliaasta värikartasta löytyy varmasti jokaiselle kissanomistajalle oma silmää miellyttävä suosikki.

Teksti: *Tarja Gordienko*

Patun kanssa Piitimessä

Yli kahden ja puolen vuoden jälkeen maailma on vihdoinkin avautunut, ja kissanäyttelyt pyörivät taas normaaliin tahtiinsa. Saara Tuovinen lähti pitkän tauon jälkeen serti-jahtiin Ruotsin puolelle. Tässä Saaran ja Patu-kissan matkakertomus ulkomaisesta näyttelystä.

Tämän vuoden loppuun asti on vielä mahdollista valmistua näyttelyistä erityissäntöjen, eli vain pelkästään kotimaasta saatujen sertifikaattien (tuttavallisemmin sertin), avulla. Näin myös oma Patumme valmistui Grand International Premioriksi POROKin Kempeleen heinäkuun näyttelyssä.

Seuraavaan, korkeimpaan titteliin vaadittaisiin 10 sertifikaattia koronasäännöilläkin, ja asiaa pie-nessä päässäni ynnäiltyäni tulin siihen tulokseen, ettei meillä ole mahdollisuutta käydä viitenä viikonloppuna loppuvuodesta näyttelyissä saavuttaaksemme sen korkeimman tittelin.

Kun sitten Patun kasvattaja Ulla-Kaisa kysyi, haluaisinko lähteä Piitimen näyttelyyn Ruotsin Norrbotteniin 20.–21. elokuuta, ei tarvinnut

mieltä kovin montaa sekuntia ennen kuin vastasin kyllä! Normaalien sertien keräyksen yhteydessä ulkomaan tulos olisi välttämätön, joten miksei hakea sitä nyt ja sitten käydä keräämässä loput kaikessa rauhassa täällä kotimaassa?

Ei muuta kuin tuumasta toimeen: oli etsittävä hotelli yöpymiseen, ilmoittauduttava näyttelyyn, laitettava kissan rokotteet kuntoon, ilmoitettava Ruotsin tullille eläimen tuomisesta maahan ja kerättävä tavarat matkaa varten. Patu taisikin aavistaa, että jotain oli tapahtumassa, kun isoin kantokoppa ilmestyi olohuoneeseen odottamaan aamua. Kun lähdön aika aamulla koitti, se kokeena kettuna yritti livahdtaa sohvan alle pakoon. Onneksi omistajakaan ei ollut mikään eilisen teeren poika ja nappasin kissaherran tyylikkäästi ilmasta! Aamuvarhaisella kello 4.30 laitoin Patun

Ylittämässä Ruotsin rajaa kello 6.13 lauantai-aamuna.

Näyttelyn järjesti Norrskens katten, tuttavallisemmin NOS.

Ulla-Kaisan auton takapenkille, samaan seuraan sertijahtiin lähtevien pitkäkarvaisten brittien Alman ja Lakin kanssa, ja niin suuntasimme kohti vanhaa valtakuntaa.

Aamuisilla teillä liikkui tuskin muita kuin me ja muutama muu suomalainen matkalla kohti rajaa. Haaparannan tietöiden jälkeen matka

Sumuinen maantie Ruotsissa.

Tunnelmakuva yleisöstä arvostelujen alettua.

taittui myös ilman ihmeempiä hidasteita ja pääsimme ensimmäisten joukossa sisälle Piitimen Noliahalleniin. Iso halli oli armeliaan viileä ja kissatkin vaikuttivat tyytyväisiltä metallipohjaisissa ja siten ekstraviileissä häkeissään.

Ruotsalaiseen tapaan näyttely ei alkanut ihan silloin, milloin sen olisi pitänyt. Siksi meillä olikin aikaa tarkistaa, missä oma tuomari oli ja keitä muita näyttelyyn saapui. Hyvin pitkälle suomalaiset britit olivatkin asettuneet samalle riville ja meitä olikin varsin hyvä otanta: näyttelyn kaikki kolme pitkäkarvaista brittikissaa olivat saapuneet Suomesta, samoin viisi lyhytkarvaa, kaikki eri väreissä. Pitkäkarvaisten brittien vähäinen määrä näyttelyssä yllätti, sillä ne olivat vuonna 2021 SVERAKin (Ruotsin kissaliitto) mukaan 10:nneksi suosituin kissarotu.

Näyttelyssä oli alun perin tilaa 400 kissalle, mutta lauantaille ilmoittautuneita kissoja oli 284 ja sunnuntaille 262. Etenkin sunnuntaille tuli huomattavasti vähemmän kissoja kuin mitä

Samalta riviltä menestyneitä Suomi-brittejä.

oli ilmoittautunut. Oliko sitten ajankohta huono vai vieläkö ihmiset varoivat koronaa, sitä on vaikea sanoa.

Korona ei kuitenkaan enää näkynyt oikeastaan mitenkään näyttelypaikalla tai näyttelyn kulussa. Ihmiset istuivat vierekkäin, juttelivat, halailivat vanhoja näyttelytuttujaan ja kättelivät uusia. Tuomarit tai assistentit, saati näytteilleasettajat tai yleisö eivät enää käyttäneet maskeja. Ainoa muistutus koronasta oli näyttelyalueen vessan oveen teipattu, hieman rytistynyt ja haalistunut ruotsinkielinen kehoitus yskiä hihaan ja jäädä kotiin sairana.

Korona näkyi kuitenkin siinä, että näyttelyssä oli todella paljon nuoria 1–3-vuotiaita kissoja hyvin matalissa luokissa, sillä Pohjois-Ruotsissa ei oltu järjestetty näyttelyitä käytännössä lainkaan kolmeen vuoteen. Osa näistä nuorista ja kokemattomista kissoista oli myös varsin hermostuneita, mutta tuomarit suhtautuivat tilanteeseen ymmärtävästi ja ystävällisesti.

Oman kissani kohdalla ei hermoilua näkynyt. 35 näyttelyn kokemuksella Patu nukkua tursotti omassa petissään suurim-

Patu häkissään. Ruotsalaiset häkit ovat vähän eri mallisia kuin meillä kotimaassa, joten verhoja piti vähän säätää.

Pikkutiikeri ja minilumileopardi

Sydänystäväni, pikkutiikeri Kenny oli alkanut kaivata kissakaveria. Kennyn parhaan kaverin, pyhä birman kissa Aishan kuolemasta oli jo pitkälti yli 2 vuotta ja omakin kissanpentukuumeeni oli aina välillä käynyt korkealla.

Vaikka Kennyllä (Alexandra's Genius, BSH d 24, kastroidu) oli jo ikää 11,5 vuotta, kun sille aloin kaveria vuoden vaihteessa etsiä, se oli edelleen leikkisä, erittäin hellyydenkipeä ja kerrassaan ihanan lempeä brittipoika.

Pandemian aikana, päivä toisensa jälkeen etätyössä ollessani, siitä tuntui tulleen melkein pä läheisriippuvainen, niin paljon olimme yhdessä ja niin vaativaiseksi Kennyn käytös muuttui, kun se pyysi hellyydenosoituksia. Vaikka tyypilliseen tapaan Kenny seuraili minua milloin mihinkin askareeseen, se antoi minun tehdä työpäiväni melko rauhassa, kunnes suljin läppärin kannen. Siinä vaiheessa tämä oranssi "lover boy" huomasi hetkensä tulleen ja kietoi minut hallintaansa.

Toki tiesin, että syy on yksin omani, olin ollut aina hellämielinen lemmikkejäni kohtaan ja itsekin rakastin

todella paljon hetkiä, kun köllöttelin sohvalla jalat pitkällään ja Kenny asettui reisieni päälle lämpimänä hyristen.

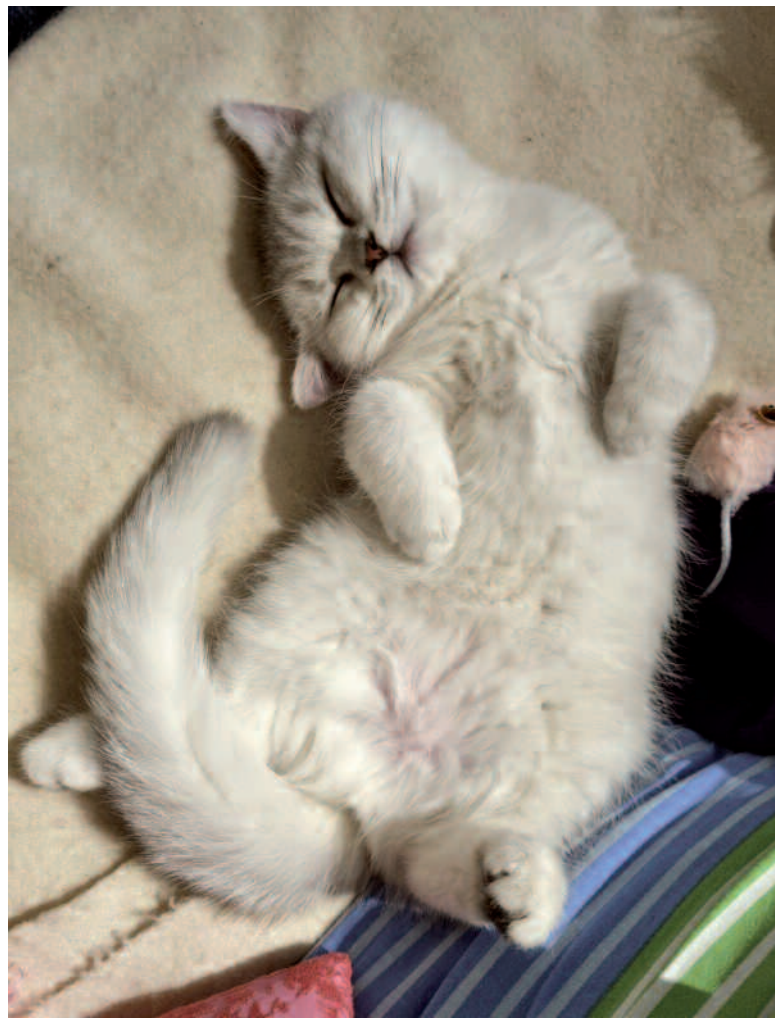
Uusi kissakaveri

Niin upean ihanasti kävi, että Menzoberanzan's kissalassa oli syntynyt edellisen vuoden marraskuussa lyhytkarvaisia brittikissanpentuja ja osa niistä oli vielä vapaana. Saimme Kennyn kanssa alkaa tutustua niihin ensin kuvien ja videoiden kautta, kunnes pääsin tutustumaan pentueeseen niiden kotiin helmikuun alussa.

Olin aivan välittömästi ihastunut pieneen Nasu-nimiseen tyttökissaan (Menzoberanzan's Aurora, BSH ns 11), joka mielestäni muistutti minilumileopardia hauskoine kuvioineen. Siitä kasvaisi lemmikkikissa, koska sen turkin väritys ei ollut eikä tulisi olemaan standardin mukainen. Tämä oli minun mielestäni meille oikein sopiva asia, itse kun en harrastanut kissanäyttelyitä, paitsi satunnaisena kävijänä ja ihastelijana (vaikka joskus aikanaan olinkin Aishan vienyt näyttelyyn). Niinpä sitten sovimme, että lumileopardi-Nasu tulisi meille! Olin ikionnellinen, etenkin kun pikkiriikkinen Nasu vielä tepasteli saattelemaan minut ovelle, kun lähdin vierailun jälkeen kotia kohti. Olin myyty ja hymyilin suurin piirtein koko junamatkan Laihialta Vantaalle: olisi enää vain vajaa kuukausi siihen, että hakisin pikkukisun kotiin Kennyn luo.

Pikkuisen olin nimennyt Millyksi. Hän sai nimen samaan tapaan, kuin Kenny: brittiläisestä perinteestä, sillä lisäyksellä, että koska neidin rekisterinimi viittaa prinsessa Ruususeen ja koska hänen emonsa Lumi on syntyjään ranskalainen (IC MCB'Cats Obsidian Snow, BLH ns 11), innovoin hänelle mielestäni "hypercoolin" nimiyhdistelmän Millicent Rosalie Aurora. Millicent lyheni hetimiten Millyksi ja kisu oppikin helposti tunnistamaan lyhykäisen nimensä.

Tulossa oli siis pikku Milly-prinsessainen muhkean poikamies-Kennyn boksiin. Valmistelut alkoivat välittömästi. Aloin muokata asunnossa tiettyjä paikkoja, joita Kenny ei käyttänyt, nukkumapaikoiksi Millylle. Koska Milly osasi käyttää päältä sisään mentävää vessaa, hankin hänelle sellaisen design-versiona, koska se tuntui olevan lujatekoinen, tyylikäs ja helppo tyhjentää (Modcat). Lisäksi tiesin, ettei Kenny sitä osaisi eikä varmasti myöskään haluaisi käyttää, niinpä yksi huoli yhteen sopeuttamisesta oli vähempänä. Paikkoja valmiiksi laittaessani muistin kertoa aina

välillä Kennylle, että "Meillehän tulee kohta se pikku kissa Milly..." ja että "Tämä paikka on Millylle tarkoitettu, mutta toki sinäkin saat tässä halutessasi torkahtaa..." ja niin edelleen. Hankin myös Feliway Optimum -höyrystimen asuntooni helpottamaan sopeuttamista.

Asuntoni on kerrostalokaksio erillisellä keittiötilalla ja tiesin, että kissojen erottaminen omiin tiloihinsa alkuun olisi hankalaa ja saattaisi aiheuttaa jopa enemmän harmia kuin hyötyä. Varmistin, että kummallekin on omat paikat ja taattu piiloon pääsy. Tuttavuuden tekeminen olisi sitten heidän keskinäinen juttunsa, jota minä seurailisin. Toteuttaisin hyviä neuvoja (mm. kissakuis-kaaja Jackson Galaxyn vinkkejä) kahden kissan toisiinsa tutustuttamisesta esiin tuleviin tilanteisiin soveltaen.

Milly muuttaa Vantaalle

Helmikuun puolivälin jälkeen sitten pääsin hakemaan Millyn. Matkamme junalla sujui varsin hyvin ja kotiin tullessa ilta oli jo pitkällä. Kodinhaltija pikkutiikeri Kenny tuli vastaan ja aika

ten varoitukseksi ”älä yhtään yritä tulla nenille, vaikka niin ketterä oletkin”. Se tuli vähitellen yhä lähemmäksi tarkkailemaan Millyn leikkimistä, istui pitkiä aikoja paikoillaan ja tuijotti Millyä herkeämättä. Kehuin Kennyä useaan otteeseen ja yritin silitellä, mutta Kenny ei halunnut silityksiäni. Arvelin tämän johtuvan siitä, että se vältteli Millyn hajuja. Pian Kenny taas kaipasi kosketusta ja hyväksyi rapsutteluni. Liekö todennut, että tuo omituinen pieni viipottaja saattaisi olla jonkinlainen viihteellinen lisä poikamiesboksiin.

nopeasti totesi, että nyt on ihmispalvelijan mukana tullut joku aivan uusi asia. Nuuhkiessaan kuljetuslaukkua Kenny toivotti Millyn tervetulleeksi hiljaisella sähinällä. Päästin pikkukisun ulos laukusta ja Kenny vetäytyi makuuhuoneeseen, avoinna olevan oven luo tarkkailemaan tilannetta. Pieni murina ja kurina kuului sieltä välillä, mutta Kenny ei tullut olohuoneen puolelle, mutta ei myöskään siirtynyt kauemmaksi makuuhuoneeseen ovelta.

Milly sen sijaan alkoi nopeasti tutkailla eteinen-olohuone-kylpyhuone -aluetta rohkeasti, välittämättä juurikaan Kennyn kommentteista. Milly osasi heti kivuta ensipissoille omaan Modcatiinsa. Kuljetuslaukku jäi viereen turvaksi ja suojaksi, jonne voi palata, jos alkaa pelottaa. Toin aluksi myös Millyn lähelle sen ruoat ja veden, koska halusin antaa kummallekin oman ruokarauhan.

Kenny uskaltautui olohuoneen puolelle seuraamaan tilannetta ja hyytyi paikalleen tuijottamaan edestakaisin vilistävää ihmettä. Ensimmäinen ilta kului meillä Kennyn kanssa seuratessa Millyn leikkiä palloilla ja leluilla ja minulla kuunnellesa Kennyn murinoita ja sähisemisiä. Ilta kääntyi yöksi ja otin Millyn kopan sängyn viereen lattialle. Milly tuli melko pian sänkyyn minun lähelleni pääpuoleen ja Kenny vetäytyi välillä sähähtäen sängyn toiseen reunaan jalkopäähän, missä se tavallisestikin nukkuu, ja hiljensi paikalleen. Lopulta myös itse nukahdin. Mitään suurta yhteenottoa ei tapahtunut.

Seuraavana päivänä Kenny teki jo muutaman tutustumiskierroksen Millyn tavaroihin ja peitteeseen, jonka olin levittänyt kopasta lattialle ja kävi etäältä nuuhkimassa Millyä, toki edelleen sähis-

Kriittisin tilanne koko tarinassa seurasi pari päivää tämän jälkeen, kun Kennyn vatsa jumittui. Se oli monen asian yhteissumma. Kenny oli jatkanut syömistä entiseen tahtiin, kävi välillä syömässä penturuokiakin salaa ja koska tuijotteli enimmäkseen Millyä, liikkui vähän. Huomasin, ettei sen vatsa ollut toiminut ja että se näytti pulskalta ja väsyneeltä. Eläinlääkäriltä sain vahvistuksen, että uuden kaverin tulon aiheuttama ensijärkytys, liikkumattomuus ja penturaksujen popsiminen on ollut omiaan aiheuttamaan ruoansula-

tusvaivat. Onneksi saimme ummetuksen kotikonstein helpottamaan kissanmallastahnan ja Duphalac-liuoksen avulla. Sen jälkeen aloin pitää tarkemmin huolta siitä, ettei Kenny pääsisi penturaksuihin käsiksi.

Kissojen yhteiselo sujuvoitui nopeasti. Sain kevättalven aikana seurata kiinnostavaa, kahden eri sukupuolta olevan, eri-ikäisen ja erikokoisen brittikissan kaveruuden kehittymistä. Tähän oli hyvä mahdollisuus etätöyden ansiosta, pystyin tarkastamaan päivän mittaan tilannetta. Kenny oli ottanut keinokseen selviytyä Millyn leikkiin haastamisloikista enimmäkseen väistelemällä. Kevään tultua kissat alkoivat viettää yhä enemmän aikaa lasitetulla parvekkeella. Siellä ne myös alkoivat leikkiä keskenään ja lähentyivät sen myötä. En edes muista, missä vaiheessa Kenny alkoi vastata Millyn yllätyshyökkäyksiin leikillä ennemmin kuin paikalta pois lähtemisellä, mutta oli hauska nähdä, että leikkiminen innosti Kennyä ja se hyväksyi Millyn. Millyllähän ei koskaan mitään ongelmaa asian kanssa ollutkaan, se vain odotti sopivaa hetkeä ”viedäkseen Kennyn sydämen”. Hauskinta kaverusten yhteiseloä seurata on nähdä takaaajoleikit, joita tapahtuu melkein pä päivittäin. Joskus nyt jo 12-vuotias Kenny ottaa mieluummin rennosti ja jättää edestakaisin kaahottamisen Millylle. Mutta Kennyhän ei enää olekaan ihan pikkutiikeri.

Milly jatkaa kasvamista rohkeana, energisenä ja myönteisen uteliaana. Rohkeudesta kertoo se,

että pitkin kesää Milly on halunnut jäädä itseksensä parvekkeelle nukkumaan joko raapimispuuhun tai lattialle, josta se sitten jossain vaiheessa palaa itseksensä makuuhuoneeseen ja tassuttaa viereeni. Energinen Milly hoitaa nyt Kennynkin puolesta vauhdikkaimmat hommat ja ”metsästää laumalle” leikkisyötävät karvapallot, hiiret ja huisakat. Erityisen ansioitunut Milly on noutamaan palvelijan pitkin lattiaa heittämää nystyräkumipalloa. Kun se saa pallon kiinni, se kuljettaa sitä suussaan ja piilottaa sen lopulta kirjahyllyn alle. Sieltä palvelija sen (ja muut kadonneet nystyräkumipallot) kaivaa esiin kepillä Millyn odottaessa vieressä, että palvelija sen sitten taas kohtaa heittää – ja leikki alkaa alusta. Ja tietenkin tätä nystyräkumipallon huispausta seuraa vierestä Kenny.

Pikku lumileopardi Milly täytti elokuussa yhdeksän kuukautta. Oma ihastukseni syvenee päivä päivältä, kun seuraan sen kasvua ja kahden kissan yhteiseloä. Onni on näissä hetkissä ja elämässä kahden karvaisen sydänystävän kanssa.

Teksti ja kuvat: *Tarja Mäenpää*

4 RODUN NYKYTILANNE

4.1 Populaation koko ja kasvatuspohja (geenipohja)

Brittipopulaation koon ja kasvatuspohjan tarkastelussa on käytetty Suomen Kissaliiton rekisteröintitilastoja. Suomessa Kissaliiton ulkopuolella kasvatetut britit eivät näy näissä tilastoissa. Tarkasteluajanjaksona on pääsääntöisesti 15 vuotta (vuodesta 2006 vuoteen 2020).

4.1.1 Populaation rakenne

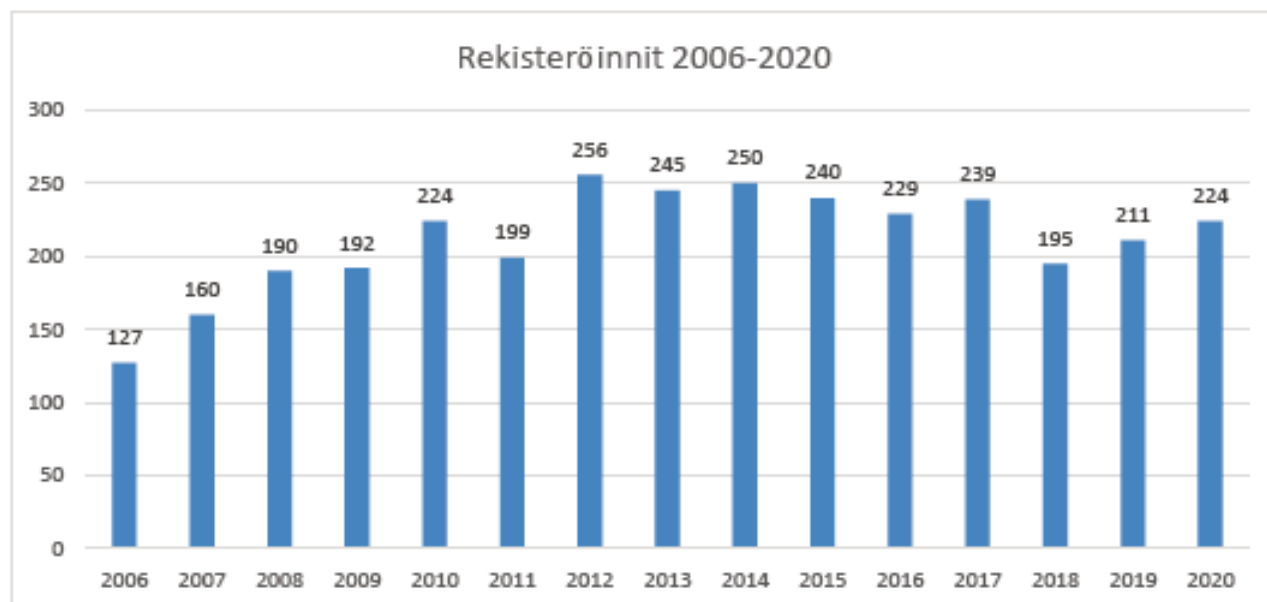
Lyhytkarvainen brittiläinen on ollut pitkään yksi Suomen suosituimmista rotukissoista. Se on sijoittunut useana viime vuotena Suomen Kissaliiton 5. tai 6. suurimmaksi roduksi. Vuosien 2006-2020 aikana Suomessa on rekisteröity 3181 brittiä, kaikkiaan brittejä on rekisteröity Suomen Kissaliittoon 5425. Kasvatuksessa on tänä aikana käytetty 649 brittiyksilöä, 222 urosta ja 427 naarasta. Pentuja on syntynyt 2966 kappaletta.

Vuodesta 2010 lähtien lyhytkarvaisia brittejä on rekisteröity yli 200 yksilöä vuosittain kahta vuotta lukuun ottamatta.

Tuontikissojen osuus on varsin pieni. Tuontinaaraiden osuus kaikista rekisteröidyistä lyhytkarvabriteistä 15 vuoden tarkastelujaksolla on ollut 3,6 prosenttia, tuontiurosten osuus on vielä pienempi 2,8 prosenttia.

Taulukosta 3 voi nähdä vuosittaiset rekisteröinnit, tuontinaaraiden ja -urosten osuuden, pentujen ja pentueiden määrät sekä monellako kasvattajalla on ollut pentuja.

Kaavio 1. Rekisteröinnit vuosina 2006-2020

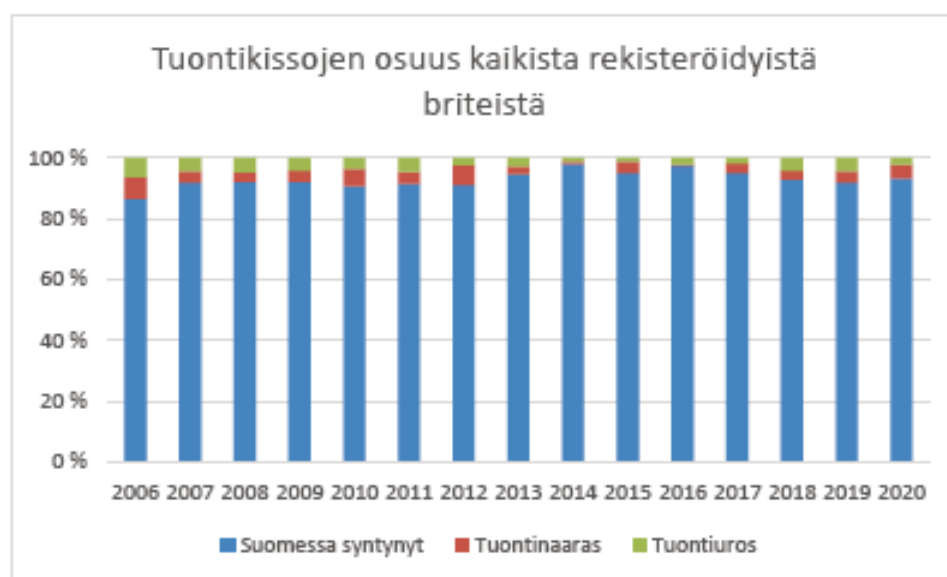
Taulukko 2. Yhteenveto kaikista Suomessa rekisteröidyistä briteistä 2006-2020

Britit	rekisteröity	tuontinaaras	tuontiuros	pennut	pentueet	pentuekoko	kasvattajat
yhteensä	3181	116	99	2966	801	3,7	89

Taulukko 3. Suomessa rekisteröidyt britit vuosittain 2006-2020

2006- 2020	rekisteröity	tuontinaaras	tuontiuuros	pennut	pentueet	pentuekoko	kasvattajat
2006	127	9	8	110	33	3,3	21
2007	160	6	7	147	39	3,8	21
2008	190	6	9	175	42	4,2	25
2009	192	7	8	177	44	4,0	24
2010	224	13	8	203	51	4,0	24
2011	199	8	9	182	52	3,5	24
2012	256	17	6	233	60	3,9	22
2013	245	6	7	232	60	3,9	22
2014	250	2	3	245	68	3,6	24
2015	240	9	3	228	60	3,8	25
2016	229	1	5	223	61	3,7	31
2017	239	8	4	227	61	3,7	22
2018	195	6	8	181	54	3,4	24
2019	211	8	9	194	58	3,3	25
2020	224	10	5	209	58	3,6	23
Summa	3181	116	99	2966	801	3,7	89

Kaavio 4. Tuontikissojen osuus rekisteröidyistä briteistä

4.1.1.1 Suomessa syntyneet pennut

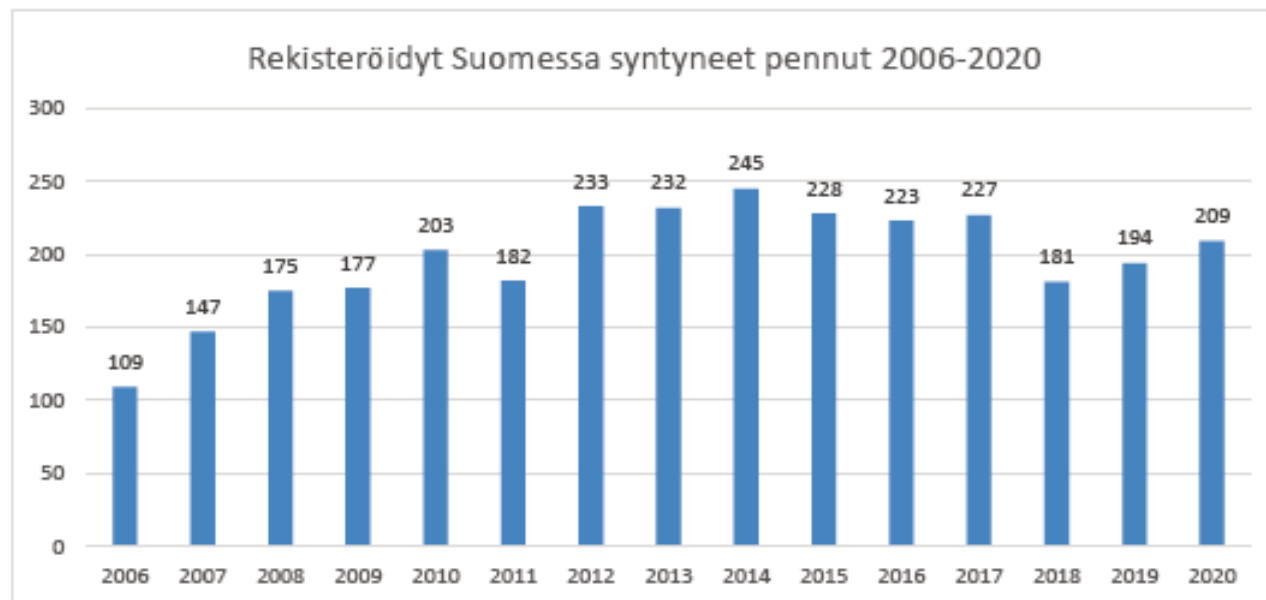
Vuosien 2006-2020 aikana Suomessa on syntynyt 2966 lyhytkarvaista brittipentua. Vuosittain pentuja on tehnyt 21-25 kasvattajaa vuotta 2016 lukuun ottamatta, jolloin 31 kasvattajalla oli pentuja. Pentueiden lukumäärä on vuodesta 2010 lähtien ylittänyt 50 pentuetta ja on ollut enimmäkseen 60 pentueen tienoilla.

Vuodesta 2006 lähtien on rodun kasvattajien määrä pysynyt päälle 20:ssä, laskien tarkastellulla ajanjaksolla sen alle vain kolmena vuonna (2006, 2011 ja 2012) ja nousten korkeimmillaan jopa 31 kasvattajaan vuonna 2016. Vuosi 2016 oli rodun huippuvuosi myös syntyneiden pentujen osalta.

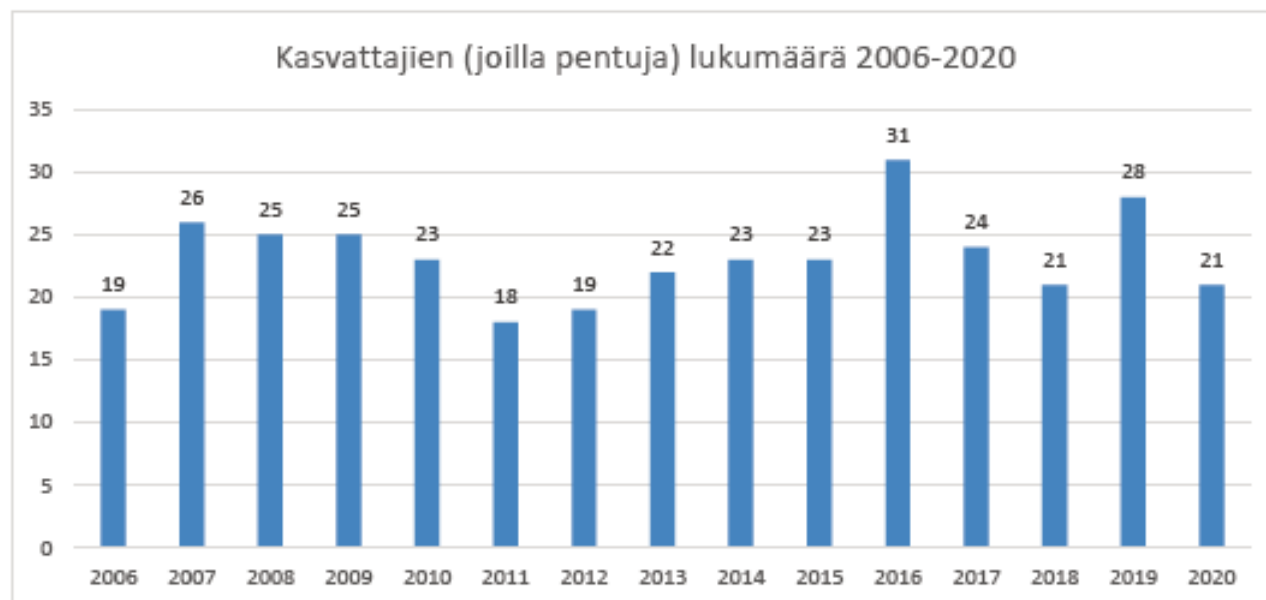
Kasvattajien määrä on viitteellinen aktiivisuuden kuvaaja, sillä kaikille kasvattajille ei synny pentuetta vuosittain. Alhaisempi kasvattajamäärä ei osu yhteen syntyneiden pentujen ja pentueiden määrän kanssa, sillä esimerkiksi 2012 syntyi paljon pentuja ja pentueita huolimatta yhdestä alhaisimmista kasvattajamääristä. Tämä kertoo siitä, että samalle kasvattajalle on syntynyt useita pentueita vuoden aikana.

Keskimääräinen pentuekoko on ollut 4 pentua tai alle sen koko 15 vuoden tarkastelujakson yhtä vuotta lukuun ottamatta.

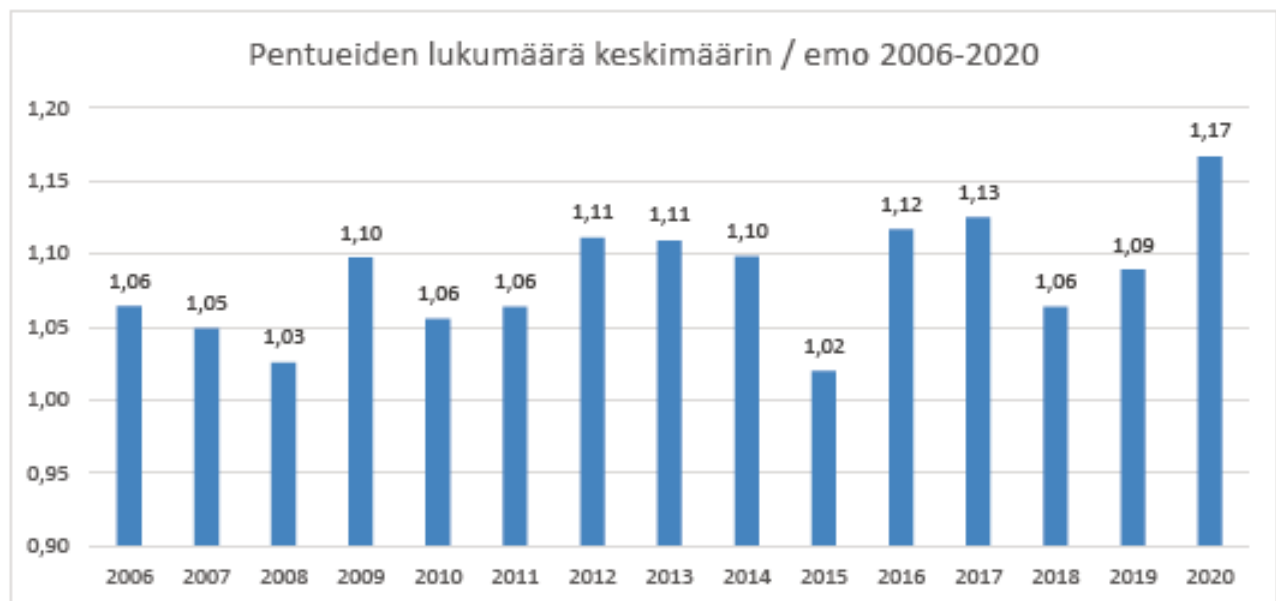
Kaavio 1. Rekisteröidyt Suomessa syntyneet pennut 2006–2020

Kaavio 2. Kasvattajien lukumäärä, joilla on ollut vähintään yksi pentue vuodessa vuosina 2006-2020

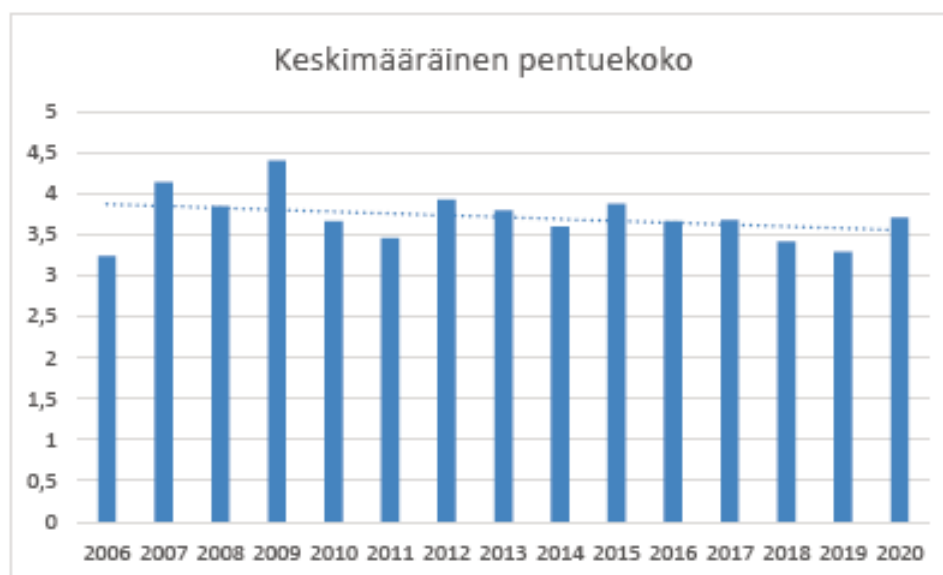

Kaavio 3. Pentueiden lukumäärä vuodessa per emo

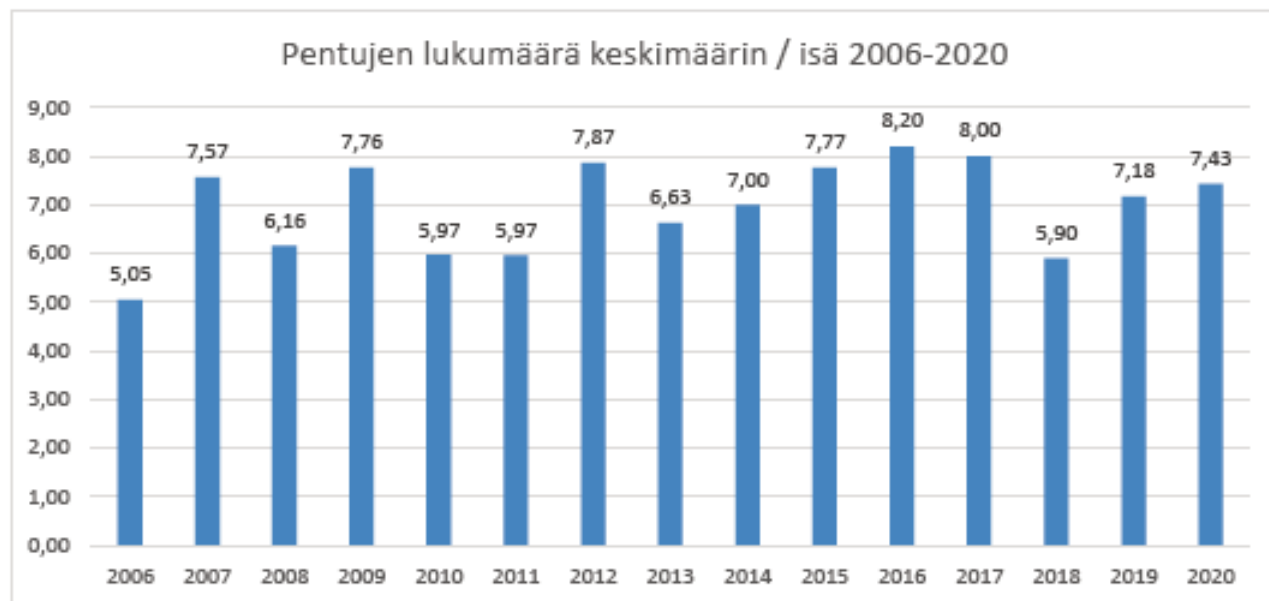
Tarkastellulla ajanjaksolla on ollut aina naaraita, jotka ovat vuoden aikana saaneet kaksi pentuetta.

Kaavio 4. Keskimääräinen pentuekoko 2006-2020 (viiva kertoo kehityssuunnan)

Vuosien 2006 ja 2020 aikana keskimääräinen pentuekoko on ollut noin neljä pentua. Kehityssuunta osoittaa, että pentuekoko pienenee.

Kaavio 5. Pentueiden lukumäärä vuodessa per uros

Yksi uros on saanut keskimäärin 5,05–8,20 pentua vuoden aikana. Määrä on pääasiassa kasvanut tarkastellulla ajanjaksolla.

4.1.1.2 Sukupuolisuhde

Kasvatuksessa käytettävien urosten ja naaraiden suhdeluku vaikuttaa merkittävästi jalostuspohjan laajuuteen. Ihannetapauksessa suhdeluku on 1, jolloin kasvatuksessa käytettävien urosten ja naaraiden määrä on yhtä suuri. Käytännössä näin tasaiseen jakaumaan on vaikea päästä.

Brittiurosten ja -naaraiden suhdeluku on keskimäärin 0,58, mikä kertoo, että kasvatuksessa käytettäviä uroksia on huomattavasti vähemmän kuin naaraita. Toivottavaa on, että luku olisi vähintään 0,7. Perinnöllinen muuntelu säilyy parhaiten, kun kasvatuksessa käytetään useita uroksia. Geneettisen monimuotoisuuden kannalta on parempi, jos kasvatuksessa käytetään esimerkiksi kahta veljestä tai isää ja poikaa yhden siitosuroksen sijaan, sillä esimerkiksi kahden veljeksien geeniperimä voi olla erilainen.

Taulukko 1. Syntyneiden pentujen sukupuolisuhde 2006-2020

Britit	2006-2020
Uros	1556
Naaras	1410
Yht	2966
u/n	1,1

Uroksia syntyy naaraita enemmän.

Taulukko 2. Siitosurokset ja -naaraat vuosina 2006-2020

2006-2020	pennut	pentue	pennut/pentue	isien lkm	emojen lkm	pennut/isä	pennut/emo	pentue/isä	pentue/emo
lkm	2984	804	3,7	222	427	13,4	7,0	3,6	1,9

Taulukko 3. Vuosina 2006-2020 syntyneiden brittipentujen isät vuosittain

2006-2020	Isät	Suomi	Tuonti	Ulkom.	BLH	Pentuja	Pentua/uross	Pentueita	Pentueita/uross	Isän ikä	Ikä v
2006	21	14	7	0	0	107	5,095	33	1,571	1178	3,2
2007	23	14	8	1	0	174	7,565	42	1,826	1133	3,1
2008	24	14	9	1	0	154	6,417	40	1,667	984	2,7
2009	25	15	9	1	0	194	7,760	44	1,760	1217	3,3
2010	35	19	14	2	0	209	5,971	57	1,629	1231	3,4
2011	29	12	16	1	0	173	5,966	50	1,724	992	2,7
2012	30	16	13	1	0	236	7,867	60	2,000	1041	2,8
2013	35	17	18	0	0	232	6,629	61	1,743	955	2,6
2014	35	20	14	1	0	245	7,000	68	1,943	964	2,6
2015	26	15	9	2	0	202	7,769	52	2,000	774	2,1
2016	30	21	9	0	0	246	8,200	67	2,233	936	2,5
2017	29	18	9	1	1	232	8,000	63	2,172	1116	3,0
2018	29	14	12	2	1	171	5,897	50	1,724	1223	3,3
2019	28	13	14	1	0	201	7,179	61	2,179	1042	2,8
2020	28	13	15	0	0	208	7,429	56	2,000	1561	4,2
Summa	427	235	176	14	2	2984	6,983	804	1,878	1090	3,0

Taulukko 4. Vuosina 2006-2020 syntyneiden brittipentujen emot vuosittain

2006-2020	Emot	Suomi	Tuonti	BLH	Pentuja	Pentua/naaras	Pentueita	Pentueita/naaras	Emon ikä	Ikä v
2006	31	22	9	0	107	3,452	33	1,065	963	2,6
2007	41	31	10	0	174	4,244	42	1,024	959	2,6
2008	39	30	9	0	154	3,949	40	1,026	929	2,5
2009	41	32	9	0	194	4,732	44	1,073	944	2,6
2010	54	44	10	0	209	3,870	57	1,056	904	2,4
2011	47	33	14	0	173	3,681	50	1,064	846	2,3
2012	54	40	14	0	236	4,370	60	1,111	885	2,4
2013	55	39	16	0	232	4,218	61	1,109	880	2,4
2014	61	48	13	0	245	4,016	68	1,115	892	2,4
2015	51	45	6	0	202	3,961	52	1,020	828	2,3
2016	60	53	7	0	246	4,100	67	1,117	837	2,3
2017	56	49	7	0	232	4,143	63	1,125	900	2,4
2018	47	38	9	0	171	3,638	50	1,064	930	2,5
2019	56	47	9	0	201	3,589	61	1,089	1019	2,8
2020	48	34	11	3	208	4,333	56	1,167	1005	2,7
Summa	741	585	153	3	2984	4,020	804	1,082	915	2,5

4.1.1.3 Kasvatuskissojen osuus syntyneistä pennuista

Vuosien 2006-2020 aikana kasvatuksessa on käytetty 222 urosta ja 427 naarasta. Samana aikana pentuja on rekisteröity 2966. Näin ollen kasvatukseen käytettyjen brittien osuus syntyneistä pennuista on vuosien 2006-2020 aikana ollut vain 21,9 %. Rodun elinvoimaisuuden kannalta luvun olisi hyvä olla noin 30 %.

4.1.1.4 Sukusiitosaste

Pentu saa molemmilta vanhemmiltaan puolet geeneistään. Jos pennun vanhempien sukutauluissa on paljon samoja kissoja, pennun sukusiitosprosentti muodostuu korkeaksi. Suuri sukusiitosprosentti kertoo, että kissan perimä on homogeeninen, eli vaihtelua geeneissä ei ole kovin paljon. Pieni sukusiitosprosentti puolestaan kertoo, että perimä on heterogeeninen ja vaihtelua on paljon.

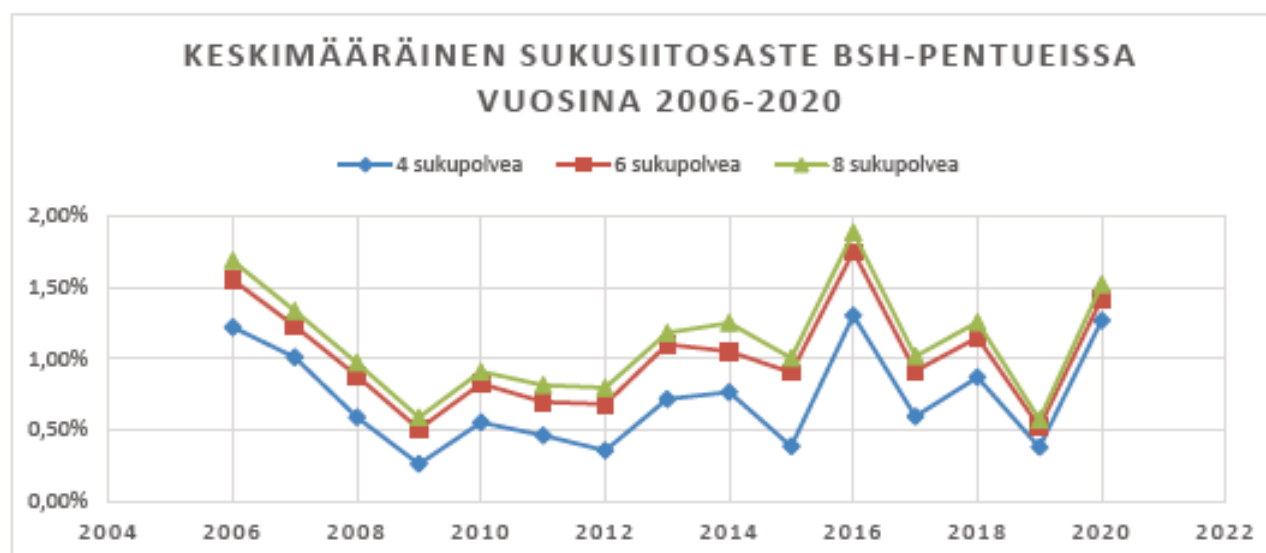
Brittien keskimääräinen sukusiitosaste on saatu laskemalla kaikkien Suomessa syntyneiden brittipentujen sukusiitosasteiden keskiarvo. Luvut on kerätty Omakissasta. Tuloksia tarkastellessa on hyvä huomioida, että jo kuudennessa sukupolvessa on aukkoja Omakissan sukutauluissa. Kahdeksan sukupolven tauluissa puutteita on jo runsaasti, joten luvut eivät kerro oikeaa tilannetta niiltä osin.

Neljännessä sukupolvessa lyhytkarvaisten brittien keskimääräinen sukusiitosaste oli vuonna 2020 noin 1,3 %. Kuudennessa sukupolvessa se oli noin 1,4 %. Luvut eivät ole vielä huolestuttavan suuria, mutta ne kertovat, että rodun kasvatuksessa esiintyy samoja kissoja. Kun tarkastelemme taulukon 10 viimeisintä vuotta, sukusiitosaste näyttää kasvavan. Sukusiitosasteeseen on siten syytä kiinnittää huomiota.

Jos pentueen sukusiitosaste on suurempi kuin rodun keskimääräinen sukusiitosaste, rodun sukusiitosaste kasvaa. Suljetussa populaatiossa, kuten rotukissapopulaatioissa, sukusiitosaste kasvaa ajan myötä.

Tarkasteltaessa sukusiitosta kissan hyvinvoinnin kannalta, tärkeimpiä ovat viimeiset 10 sukupolvea. Tuhoisinta on viimeisen viiden sukupolven sukusiitos. Yli 10 vuoden sukusiitosasteita ei yleensä ole tarpeen laskea.

Kaavio 1. Brittipentujen keskimääräinen sukusiitosaste vuosina 2006-2020

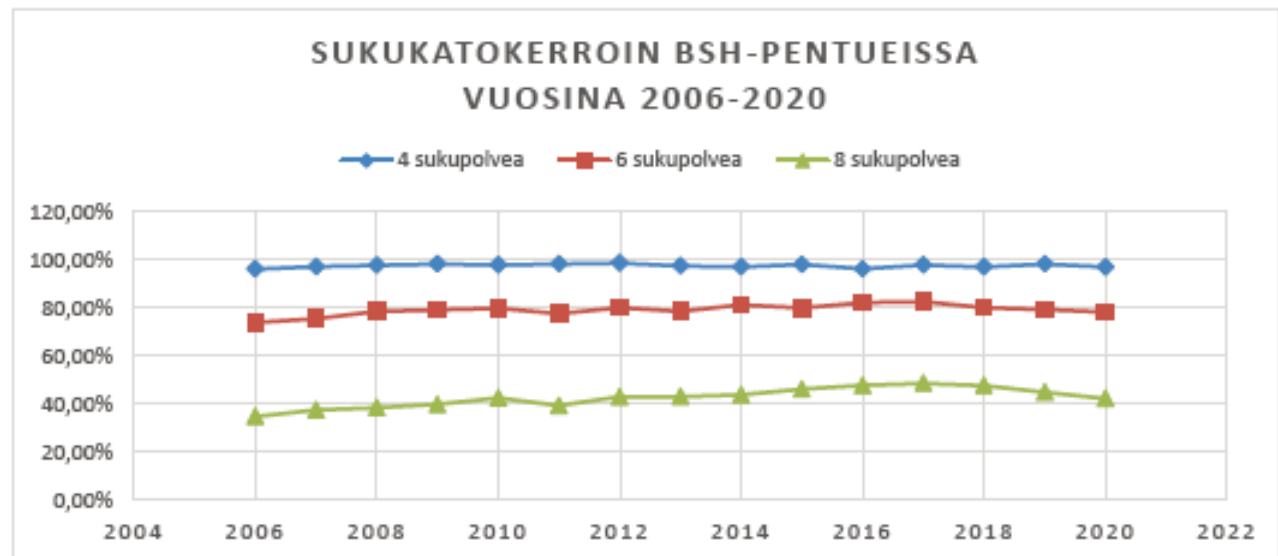

4.1.1.5 Sukukatkerroin

Sukukatkerroimella arvioidaan yksilön perimän vaihtelun määrää, sen monipuolisuutta. Jos kaikki kissan sukutaulun esivanhempat ovat eri kissoja, sukukatkerroin on paras mahdollinen eli 100 %. Huonommin asiat ovat silloin, jos esimerkiksi kissan viidennen sukupolven sukutaulussa, jossa näkyy 62 kissaa, on vain 31 eri kissaa. Silloin sukukatkerroin on vain 50 % ja tämä yksilö on menettänyt jo puolet mahdollisesta perimäaineksesta.

Kun tarkastellaan brittien keskimääräistä neljän sukupolven sukukatkerrointa, se on varsin hyvä 97,02 %. Kuudennessa sukupolvessa luku on 78 %, mutta on huomioitava, että kuuden polven sukutauluista puuttuu jo jonkun verran esivanhempia, mikä alentaa lukua. Luku on siten suuntaa antava.

Kaavio 2. Brittientujen keskimääräinen sukukatkerroin vuosina 2006-2020

4.1.2 Kasvatuspohja

4.1.2.1 Rodun tehollinen populaatiokoko

Tehollinen populaatiokoko (N_e) on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Se muodostuu niiden yksilöiden määrästä, jotka siirtävät geenejään seuraavaan sukupolveen. Tehollinen populaatio on siten aina pienempi kuin rodun koko populaatio. Tehollista populaatiota tarkastellaan sukupolvittain.

Tehollisella populaatiolla voidaan kuvata jalostuspohjan laajuutta ja populaation geneettistä monimuotoisuutta. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

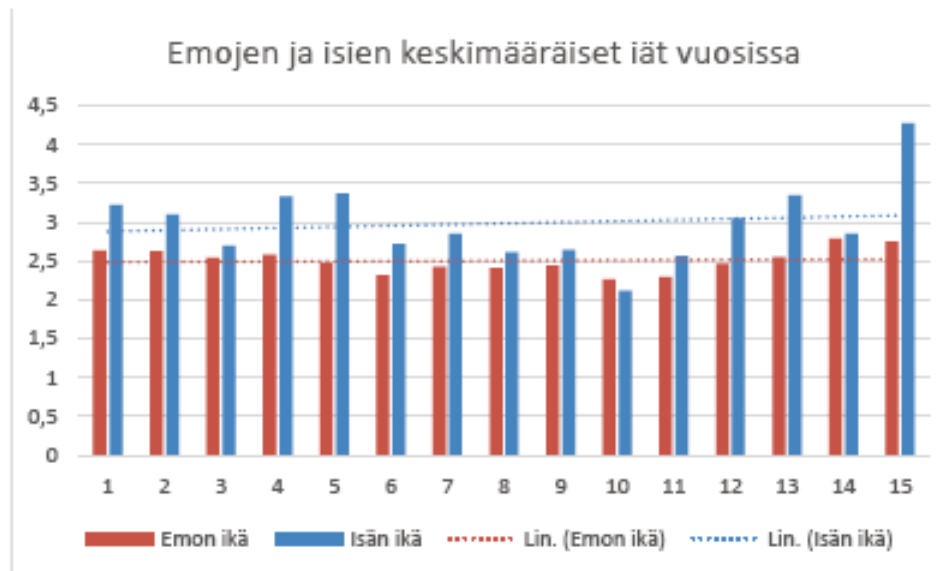
Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suoja monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin.

Paras tapa säilyttää perinnöllistä vaihtelua ja estää perinnöllisten sairauksien kasaantuminen on välttää yksittäisen yksilön runsasta jalostuskäyttöä. (Lähde: Kennelliitto)

Tehollisen populaation muodostaa ne urokset ja naaraat, joita on käytetty kasvatukseen. Vuosien 2006 ja 2020 välisenä aikana siitosuroksia on ollut 222 yksilöä ja siitosnaaraita 427 yksilöä.

Sukupolven välinen aika voidaan määritellä siten, että lasketaan siitosuroksen ja siitosnaaraan keskimääräinen ikä pentueen syntyessä. Sukupolvien väliseksi ajaksi briteillä on määritetty 3 vuotta. Emojen keskimääräinen ikä on n. 2,5 vuotta ja isäkissojen keskimääräinen ikä on aavistuksen yli 3 vuotta. Isäkissojen ikä on noussut hieman viimeisen 15 vuoden aikana.

Kaavio 1. Sukupolvien välinen aika (viiva kuvaa kehityssuuntaa)

Suosittelava tehollisen populaation koko (N_e) on:

- vähintään 100-200
- mielellään 500

$$N_e = 4 \times (N_m \times N_f) / (N_m + N_f)$$

N_m = kasvatuksessa käytettyjen urosten määrä kolmen vuoden aikana

N_f = kasvatuksessa käytettyjen naaraiden määrä kolmen vuoden aikana

Isoimmille roduille (kuten britit), joissa syntyy yli 200 pentua vuodessa, voidaan käyttää muokattua kaavaa (Tasoitettu tehollinen koko), joka huomioi paremmin kasvatuskissojen epätasaiset jälkeläismäärät ja keskinäisen sukulaisuuden.

$$N_e = 4 \times (N_m \times N_f) / (2 \times N_m + N_f)$$

Brittien tehollisen populaation koko on ollut yli 100 vuodesta 2009 alkaen 15 vuoden tarkastelujaksolla.

Kokoa voidaan pitää lyhyellä aikavälillä kohtuullisena, suunta on kuitenkin ollut laskeva viimeisen 10 vuoden ajan. Tehollisen koon maksimista on hyödynnetty vain vajaat 20 prosenttia koko 15 vuoden tarkastelujaksolla, ja jos tarkastellaan tasoitettua tehollista kokoa, maksimi on vielä puolet pienempi. Kasvatuksessa käytetään varsin pientä joukkoa briteistä.

Brittien terveen kehityksen kannalta olisikin tarpeellista, että kasvatuksessa käytettäisiin mahdollisimman paljon eri uroksia, eikä vain niitä, jotka päätyvät siitosuroslistalle.

Taulukko 2. Brittien tehollinen populaatio ja osuus maksimista vuosina 2006-2020

Sukupolvi	Tehollinen koko	Osuus maksimista	Tasoitettu tehollinen koko
v. 2006-2008	168,6	19 %	84
v. 2009-2011	218,8	19 %	109
v. 2012-2014	251,8	18 %	126
v. 2015-2017	225	16,5 %	113
v. 2018-2020	217,5	19 %	109

4.1.2.2 Käytetyimmät siitosurokset ja -naaraat Suomessa

Yleinen suositus on, että yksittäisen uroksen pentujen määrä ei saisi ylittää 2-3 % yhden sukupolven aikana syntyneistä pennuista.

Esimerkiksi kun vuosien 2018-2020 sukupolvessa syntyi 580 pentua, yhden uroksen suosituksen mukainen jälkeläisten määrä olisi maksimissaan voinut olla 11-17 pentua sukupolveksi lasketun kolmen vuoden aikana. Käytetyimpien brittiurosten osuus sukupolven pennuista on huomattavasti suurempi.

Rajoittavat urossopimukset ja varhaiskastraatio sekä nuorten urosten kastointi vähentävät urosten kasvatuskäyttöä ja vaikuttavat rodun kehitykseen monella tavalla. Niitä perustellaan kollin linjojen suojelemisella ja pentutehtailun estämisellä. Ongelmaksi kuitenkin muodostuu se, että ne vähentävät käytettävissä olevien siitoskissojen määrää, jolloin rodun geenipooli kapenee, sukusiitosaste kasvaa ja terveysongelmat nousevat esiin. Rajoittavia sopimuksia ja varhaiskastraatiota onneksi esiintyy rodussamme vähän. Brittiurokset kastroidaan kuitenkin usein hyvin nuorena, vaikka ne eivät edes jättäisi epätoivottuja hajumerkkejä kotona.

Taulukko 1. Suositus yksittäisen uroksen jälkeläisten määrästä per sukupolvi

Sukupolvi	Pentujen määrä/sp	Yhden uroksen osuus pennuista 2 %	Yhden uroksen osuus pennuista 3 %
v. 2006-2008	435	9	13
v. 2009-2011	576	12	17
v. 2012-2014	713	14	21
v. 2015-2017	680	13	20
v. 2018-2020	580	11	17

Kaavio 2. Vuosina 2006-2020 eniten pentuja saaneiden urosten %-osuus käyttöaikansa pennuista

Kaavio 3. Vuosina 2006-2020 eniten pentuja saaneiden naaraiden %-osuus käyttöaikansa pennuista

Taulukko 4. TOP 25 käytetyintä naarasta ja urosta vuosina 2010-2020

Naaraat	Pennut	Urokset	Pennut
Bumblebribs Dear Prudence	29	SamBelle's Storm in the Desert	87
Rhinestone's Cobalt Blue	24	British Dream's Tempus	75
Qwerty Sun & Snow	23	Belten's Don Sebastian	66
Treselle's Hjördis Soliga	22	Blue golden Inari de Maneki Neko	61
Coventry's Eowyn	22	Applecot Spider	55
Treselle's Sahara	21	Belten's Maestro	51
Treselle's JouluLahja	21	Schoko Mousse von Kamakura	48
Rhinestone's Argentine Rose	21	Skellum Becket	42
HumlaDumblans Eevee	21	Enchanter's Lift	42
Treselle's Dandelion	20	Litho's Sunrise of Savanna	41
Skellum Mystic-Meg	20	N'ice Bear from Town-House	40
Englishfellows Anastasia	20	Hannahlea Much The Miller's Son	39
EmeraldCharm Northern Starlet	19	Coventry's Gawayne	33
EmeraldCharm Duchess Dessa	19	Aleksandra's Dr. Pepper	30
Treselle's JouluRauha	18	Rhinestone's Scorpion	29
Treselle's Cassia Bark	17	Jojo Maresilver	29
SamBelle's Electra	17	Camapokas Mårten	29
Elora Delaire Devianti	17	Yoggi Bear van Nipigon	28
Coventry's Daybreak	17	Joandto Satchmno	28
Treselle's Cherry Cake	16	Moonface's Eros	27
Rhinestone's Gwendolyn	16	Yahoo van Black Lake	26
Gnome's Epsilon Indi	16	Hofnarrens Musse Pigg	26
EmeraldCharm Empyrean Elea	16	Saranellan Pätkis	24
Camilla de Muro	16	Knallåsen's Qing of Dukat	24

Tilaston briteistä suurin osa on poistunut jo siitoskäytöstä, mutta tilasto kertoo, että rodussa on ollut useampia uroksia, joilla on ollut 10 vuoden tarkastelujaksolla huomattavan paljon pentuja. Myös tarkastelujakson jälkeen kärjen kissojen joukkoon on noussut uusia siitosuroksia, joilla on suuria pentumääriä.

Rodun kehityksen kannalta ei ole järkevää tuottaa suurta määrää jälkeläisiä yhdelle urokselle, vaikka pennuista valtaosa ei jatkaisikaan sukua.

4.1.2.4 Kasvattajat

Vuosien 2006-2020 aikana brittejä on kasvattanut 89 kasvattajaa. Suomen Brittikissat yhdistyksen kasvattajalistalla on reilu 30 kasvattajaa, joiden kasvatus on keskittynyt eri väreihin. Osa kasvattajista on keskittynyt pitkäkarvaisten brittien kasvatukseen ja muutamilla kasvattajilla ei ole ollut pentuja viime vuosina.

Kun tarkastellaan 20 aktiivisimman Suomessa toimivan tai toimineen kasvattajan listaa, voidaan todeta, että aktiivisuus kasvatuksessa vaihtelee suuresti. Osalla kasvattajista on ollut useita pentueita vuosittain ja osalla vain pentue tai kaksi vuosittain. Osalla kasvatusta ei ole ollut edes joka vuosi. Viidellä aktiivisimmalla kasvattajalla on ollut 39,6 % ajanjakson pennuista, ja näistä aktiivisimman osuus on ollut 14,9 %.

Kuusi kasvattajista on aloittanut kasvatuksen jo ennen 2000-luvun alkua, ja heistä kolme kasvattaa edelleen. Vuoteen 2020 mennessä kasvattajista 12 on lopettanut harrastuksen kokonaan tai on tauolla.

Taulukko 1. Aktiivisimmat kasvattajat kautta-aikain vuoteen 2020 mennessä

Kasvattaja	Pentuja	Aloitusvuosi	Viimeisin pentue
Rhinestones	444	2006 -	
Tuulitassun	318	1983 -	2014
Kontukatin	248	1982 -	
Enchanter's	222	1993 -	
SamBelle's	219	2011 -	
EmereldCharm	197	2009 -	
Treselle's	182	2007 -	2021
Blueline	162	1992 -	2009
Suvikasteen	134	2006 -	2018
Coventry's	112	2010 -	2019
Gimmie's	107	2008 -	2015
Ferme	105	2000 -	2012
Kipardi's	84	2008 -	2020
Ruusutarhan	81	1996 -	
Tassulähteen	77	1998 -	2011
Silky-Brits	62	2006 -	2011
Snow-Star's	62	2004 -	2008
Aurantia's	57	2013 -	
Bumblebrits	57	2012 -	
RoundFace's	56	2007 -	2016

Taulukko 2. Aktiivisimmat kasvattajat vuosina 2006-2020

Rhinestone's	444	
SamBelle's	219	
EmereldCharm	197	
Treselle's	182	
Suvikasteen	134	
Coventry's	112	
Gimmie's	107	
Kipardi's	84	
Ferme	78	
Enchanter's	68	
Silky-Brits	62	
Ruusutarhan	59	
Aurantia's	57	
Bumblebrits	57	
RoundFace's	56	
Helmiinan	41	
Feronian	51	

Snow-Star's	44	
Kontukatin	41	
Duketin	40	

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja kasvatuspohjasta

Kasvatuksen elinvoimaisuutta ilmaiseva rodun tehollinen populaatiokoko on riittävän suuri. Sukusiitos on maltillisella tasolla, samoin sukatokerroin on hyvä, jos tarkastellaan neljän sukupolven sukutaulua.

Kasvatukseen käytetään kuitenkin hyvin pientä osaa uroksista ja naaraista, minkä seurauksena kasvatukseen on jatkossa vaikeampaa löytää yksilöitä, jotka eivät ole sukua toisilleen. Kasvatuskissojen osuus syntyneistä pennuista pitäisikin olla suurempi, ja erityisesti kasvatuksessa käytettävien urosten määrää pitäisi kasvattaa. Yksi keino siitosurosten lisäämiseksi olisi nuorten rodunomaisten urosten, jotka eivät jätä hajumerkkejä kotiin, kastroidin siirtäminen myöhempään ajankohtaan, jotta urosta ehdittäisiin käyttää kasvatukseen edes kerran.

4.1.5 Suositukset kasvatukseen käytettävien kissojen ja yhdistelmien ominaisuuksista

Jalostuksen tarkoituksena on parantaa rodun yksilöiden laatua. Tähän pyritään valinnoilla, joilla tähdätään tasapainoiseen kokonaisuuteen: hyvään luonteeseen, terveisiin ja pitkäikäisiin rodun edustajiin sekä rodunomaiseen ulkomuotoon.

Jokaisen kasvattajan tulisi muistaa, että kissojen kasvattaminen ei ole vain pentujen teettämistä tai samojen yhdistelmien toistamista, vaan sen tulisi olla tavoitteellista kasvattamista rodun ominaisuuksien parantamiseksi. Jokaisella yhdistelmällä tulisi olla tavoite. Kasvattajan tulisi aina osata kertoa, minkälaisia ominaisuuksia hän toivoo pennuille suunnitellusta yhdistelmästä.

Kasvatuksessa tulisi käyttää terveitä ja hyväluonteisia kissoja. Vaikka briteiltä ei ole löytynyt rotuun sidottuja sairauksia, on kuitenkin syytä huomioida, että briteillä on esiintynyt kissojen yleisintä sydänsairautta, Hypertrofista kardiomyopatiaa (HCM). Kasvattajien ja siitosurosten omistajien kannattaisi siksi ultrauttaa kissojensa sydämet. Suomen Brittikissat ry kannustaa ja tukee sydänultrausta.

On myös hyvä huomioida, että jalostuskissojen karsinta jonkin yksittäisen ominaisuuden (esimerkiksi veriryhmä) seurauksena, voi johtaa uusiin ongelmiin, kun kasvatuskissojen määrä vähenee entisestään ja geenipooli pienenee.

Molempien osapuolten, kasvatusnaaraiden että uroskissojen omistajien tulisi olla tietoisia siitä, kuinka monta pentua kyseisellä siitoskissalla jo on. Molempien osapuolten on myös kerrottava rehellisesti kissojensa ominaisuudet ja mitä he toivovat yhdistelmästä. Yhdessä on myös hyvä miettiä kissojen yhteensopivuutta sekä kissojen siitoskäyttöä, ei pelkästään jalostuksen näkökulmasta vaan ottaa huomioon myös geenipoolin monimuotoisuuden säilyminen.

Monimuotoisuuden säilyttämiseksi pentueesta olisi hyvä jättää yksi uros- ja naaraspentu jatkoon.

Kasvattajat

Algeidi's

Marja-Terttu Leinonen, Paltamo
puh. 040 720 1736
marja-terttu.leinonen@pp.inet.fi

Aliceblue

Ena Saare, Espoo
puh. 046 523 1034
Alicebluecattery@gmail.com

Brinelly

Nina Holma, Kouvola
puh. 046 968 8765 Vain tekstiviestein
ninaholma@hotmail.fi

Brit-tail's

Elina Heinonen, Lahti
puh. 040 779 4261
elina.heinonen@luukku.com

BumbleBrits

Amandine Mäkelä, Helsinki
puh. 0400 772 937
bumblebrits@gmail.com

EmeraldCharm

Valentina Arola, Valkeala
puh. 040 823 6763
emeraldcharm.cattery@gmail.com

Enchanter's

Anna Havulinna, Tampere
puh. 045 124 1964
fin.enchanters@gmail.com

Englishfellows

Hanna Sulaoja, Vantaa
puh. 044 316 0283
englishfellows@yahoo.com

Feronian

Anna Honkanen, Vantaa
puh. 040 582 9760
anna.feronian@gmail.com

Giramir's

Elina Kulmala, Jyväskylä
puh. 040 350 0107
giramirs@gmail.com

Gnome's

Piritta Heinsonmäki, Helsinki
puh. 040 965 0705
pirittanen@gmail.com

Harmaatassun

Katri Luoto, Oulu
puh. 050 400 8311
khuoto@gmail.com

HeartThrob's

Helena Suominen-Rantanen, Masku
puh. 040 541 5909
heartthrobsragdollit@gmail.com

Huntercat

Rita Tammela, Jyväskylä
ritatammela2@gmail.com

Hyrinän

Mari Kiuru, Järvenpää
puh. 040 705 7998
hyrinan@gmail.com

Kontukatin

Anneli & Helena Valkonen, Helsinki
puh. 050 571 0180
marjahelenavalkonen@gmail.com

Kynsikkään

Saara Tuovinen, Oulu
puh. 044 264 4721
saara.tuovinen@kurjet.fi

Lumiprinsessan

Katja Mutikainen, Liperi
puh. 041 439 4170
iitalinkka@gmail.com

MellowBear's

Päivi Saarnivainio, Helsinki
puh. 040 572 5346
paivi.saarnivainio@kolumbus.fi

Menzoberanzan's

Jennica Kööpikkä, Laihia
puh. 0400 460 340
t_jennica@hotmail.com

Millsbeth

Pitkäkarvaisia brittiläisiä
Camilla Knipström, Koskö
puh. 045 804 9902
moccamix2008@hotmail.com

PearlofAnne

Anne Lehtonen, Seinäjoki
puh. 040 585 8209 (WhatsApp)
antuuli777@gmail.com

Rhinestone's

Marja-Liisa Tolonen, Vantaa
puh. 040 910 9040
rhinestones1@gmail.com

Ribell's

Eleri Uusitalo, Kokkola
puh. 044 253 2990
eleru.uusitalo@outlook.com

Rivington

Merja Reijonen & Pekka Tegelman,
Kirkkonummi, Veikkola
puh. 050 917 5343
merja.reijonen@gmail.com

Ruusutarhan

Aija Harmaakari, Järvenpää
puh. 045 695 6445
aijaharmaakari@gmail.com

Safra's

Raija Paulakannas, Vantaa
raiia.paulakannas@gmail.com

SamBelle's

Viktoria Hellsten, Lohja
puh. 044 270 1200
vikhellsten@gmail.com

Sarellin

Soile Seppänen, Oulu
puh. 050 336 7504
soile.seppanen@gmail.com

Silverius

Leena Lintula, Kirkkonummi
puh. 043 200 2429
leena.lintula@me.com

Sinermäen

Tuula Rekikoski, Lieto
puh. 044 357 0444
tuula.rekikoski@pp.inet.fi

Tassunpohjan

Tiina Rissanen, Jännevirta, Kuopio
puh. 050 3055 035
tiina.rissanen@iki.fi

Ullukan

Ulla-Kaisa Niemelä, Oulu
puh. 050 307 8561
ulla-kaisa@hotmail.com

Vermeil's

Riikka Virkkunen, Oulu
puh. 040 554 0721
cattery.vermeils@gmail.com

Siitosurokset

Siitokseen käytettävän uroksen omistajan on sitouduttava noudattamaan Kissaliiton sääntöjä.

Siitosuroksen omistajan sopimus tulee allekirjoittaa ennen uroksen käyttämistä siitokseen (https://www.kissaliitto.fi/wpolku/media/2019/12/siitosurosopimus_20.pdf).

Siitosuroksella pitää olla eläinlääkärin todistus siitä, että sen molemmat kivekset ovat asianmukaisesti laskeutuneet sekä todistus siitä, ettei sillä ole napatyryä.

Siitokseen käytettäviltä valkoisilta kissoilta vaaditaan eläinlääkärin todistus siitä, että kissa kuulee.

Jos haluat uroksesi listalle, toimita tiedot nettivastaavalle brittiwebbi@gmail.com. Ilmoita uroksesi kaikki tiedot (ota mallia listalta) ja halutessasi lähetä myös uroksesi kuva.

Kuvamaksu siitosuroslistan ja/tai kasvattaja- sekä pentulistan kuvista on 12 euroa/jäsen.

Muista myös ilmoittaa kun listalla oleva uroksesi jää tauolle tai poistuu kokonaan siitoskäytöstä, jotta lista pysyy ajan tasalla, kiitos.

SININEN (BSH a)

Henrik Malvern Hills*PL

synt. 14.3.2019

isä: Dexter Nikilandia*PL (BSH c)

emo: PL*Fulfilmet Chiquita (BSH a)

kasvattaja: Justyna Bielecka, Puola

veriryhmä B

FeLV- ja FIV-negatiivinen 8/2019

Harmaatassun, Katri Luoto, Oulu

puh. 050 400 8311, khluoto@gmail.com

LILATABBYNAAMIO (BLH c 21 33)

CH BG*Fluffy Friend of Royal Bubbles

synt. 11.12.2020

isä: GECH Jupiter Aristokrat (BSH c 33)

emo: CH Romy Schneider von Tischlietz (BSH c 21 33)

kasvattaja: Rosi Budakova, Bulgaria

veriryhmä A

FeLV- ja FIV-negatiivinen

PKD ja HCM ultrat normaalit

Giramir's, Elina Kulmala, Jyväskylä

puh. 040 350 0107, giramirs@gmail.com

SUKLAA (BSH b)

Mauricijus Kates Akis*LT

synt. 11.9.2018

isä: IC Perkunas van de Kraayenberg (BSH a)

emo: CH Tara Diamond Regnum*RU (BSH o)

kasvattaja: Algirdas Kaupa, Liettua

veriryhmä B

FeLV- ja FIV-negatiivinen 5/2019

Aliceblue, Ena Saare

puh. 046 523 1034, Alicebluecattery@gmail.com

Kuva: Anu Mikkonen

Valmistuneet

SC Huntercat Prince Benjamin DVM (BLH ns 11) saavutti arvonimen Distinguished Variety Merit Tampereella 16.4.2022.

Omistaja: Kirsti Niemi

Kasvattaja: Rita Tammela

Kuva: Tessa

IC SE*Isa Dolls Eliza (BLH as 11) valmistui Lahdessa 24.7.2022.

Omistaja: Jennica Kööpikkä

Kasvattaja: Tina Johansson

Kuva: Hannu Palomäki

CH FI*Vermeil's Obelix Otto (BSH ns 11) valmistui International Championiksi Isrokin näyttelyssä 15.5.2022.

Omistaja: Tarja Haatainen

Kasvattaja: Riikka Virkkunen

Kuva: Tessa

IP CH FI*Duketin Justiina DM (BLH a) saavutti arvonimen Distinguished Merit Kempeleessä 2.7.2022.

Omistajat: Anu Mikkonen & Ulla-Kaisa Niemelä

Kasvattaja: Mirja Raunio-Saarnisto

Kuva: Tessa